www.svoboda-news.com

APR 20 1920

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАСНОВАННЯ 1893
„СВОБОДА"
(LIBERTY)
виходить що разу по тиждню
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893
„SVOBODA"
(LIBERTY)
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 20-го ЦЬВІТНЯ 1920. ЧИСЛО 48. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, APRIL 20, 1920. No. 48.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

ДВА ІМПЕРІЯЛІСТИЧНІ АПЕТИТИ СТРІНУЛИСЬ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Поляки і Москалі котіли задержати при собі землі, які до них не належать.

РИГА, 15 квітня. — Польські мирові услівя і становище Польщі супроти сусідних держав творять осередок европейського забурення, — каже Михайло Фарбман, кореспондент американських газет.

В останніх кількох днях я стрінув латиських, литовських, українських і білоруських дипльоматів, а всі з них висловили побоюванне щодо польських апетитів на територію. Всі з них заявили, що границі з 1772 року зроблять пограничні держави, крім Фінляндії й Естонії, польськими васалями. Польський міністер заявив явно латиським газетам, що Латвія не має права переговорювати о окремий мир з Саветською Росією, бо інтересована територія належала до Польщі, а не до Росії, і Латвія може одержати її лише від Польщі.

Майор Буфаль, польський міністер, котрий щойно прибув з Варшави, складає цілком вину на большевиків за опізнене в заключенню мира. Він каже, що їх відмова вести переговори в Борисові і їх жаданне загального перемиря були простими штучками для одинокої цілі не допустити до мира. Поляки вважають, що се є їх привілеєм, яко жертви, назначити місце на переговори. Варшава є неможливим місцем задля страху перед пропагандою, а Петроград був також неможливим.

Польський міністер — каже кореспондент — заверяв мене, що на случай як большевики не вишлють до 17. квітня своїх делеґатів до Борисова, переговори будуть відкликані. Жаданне границь з 1772 року він пояснив як просту проклямацію принципу. Всяка анексія в історії була злочином, що має бути відпокутуваний і направленим. Польща лише жадає звороту всіх польських територій, забраних Росією, а Польща є готова дати народам тих територій — Латишам, Литовцям, Білорусинам і Українцям — право самоуправління. Польський міністер однак заявив виразно, що Подяки, домагаючись справедливости старої кривди, задумали рівночасно створити ряд буферових держав під польським економічним і політичним впливом.

У відповідь на моє питанне, чи сей барієр має служити проти большевицьких впливів, міністер сказав: „Не виключаємо, що попросту не хочемо мати спільної границі з Росією. Росія все буде заборчою, і лише буферові держави дадуть нам відповідне забезпеченне.

„З Німеччиною ми жиємо явно на ворожій стопі. Ми мусимо все бути готовими на напад Німеччини. Сумніваємось, чи згода буде колинебудь можливою.

„З Литвою наші відносини є тепер напружені, однак ми все сподіваємось, що мир і дружність запанує. Одиноким непокоюючим елементом є литовське духовенство й інтеліґенція, а понад всьо німецький вплив на литовське правительство. Поляки остовпіли з огляду на неоправдані литовські домагання. Домагання Вильна і Городна є дитинячі".

ДАЛЕКОСХІДНІ УКРАЇНЦІ ЗАХОДЯТЬСЯ КОЛО СТВОРЕННЯ СВОЄЇ ДЕРЖАВИ.

Наради у Микольску постановили покликати до життя незалежну державу.

ВЛАДИВОСТОК, 13. квітня.

Визначнійші мужі Сибіри голосять, що є тепер всяка можливість покликати на нарадах в Микольску революційне правительство, що простягалоб свою власть на сибірські землі між океаном і Байкальським озером. Такий крок знівечивби претенсії Японії, котра каже, що окупація Сибіри є конечна, щоб запобігти поширенню большевизму на схід.

Нова територія, котру називається Далекосхідня Росія, або цілком инакше, не буде цілком независима від европейської Росії, але буде домінією з такими правами і привілеями, як Канада. Буде мати своє правительство, котрого члени не будуть большевиками, є також можливість, що її назвуть Зелений Клин.

Одинокою перешкодою до виконання сього пляну є бажанне робучих мас Сибіри закоштувати економічних, суспільних і політичних теорій большевизму.

На нарадах в Микольску беруть делеґати з Приморщини, Сахаліну, Камчатки і Приамурщини. Байкальська і харбинська території не має своїх заступників, бо їх заняв Семенов.

Не визнають України.

ВІДЕНЬ, 20. марта. — Саветська преса висловлюється одностайно в той спосіб, що умова Польщі відносно незалежности України безумовно буде відкинена, бо Саветська Росія ніколи не погодиться на відступленне Чорного моря. Незалежна Україна загрожує господарською катастрофою цілій Росії.

З боїв на українських землях.

ВАРШАВА, 17. квітня. — Комунікат польського ґенерального штабу доносить про велику концентрацію большевицьких військ у Жмеринці, на Поділлю.

Комунікат дальше говорить: „Усильний атак ворога, спомаганий артилерією, продовжується. Наші відділи розбили 57 большевицький полк над рікою Славечною, здобувши много воєнного матеріялу".

НА ФРОНТІ ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ, 15 квітня. — Летуни відділу Костюшка, американські вояковики в польській армії, полетіли девятьдесять миль позаз большевицький фронт і остріляли залізничу стацію в Житоміри, на полудневий захід від Київа.

З польського табору в Стшалкові.

У Стшалкові сконцентровано тепер полонених Галичан. Самих офіцерів є около 130. Транспорт з Домбя прийхав 27. січня. Приїхало тоді м. и. 45 старшин. Були тоді великі морози, а вони їхали без лавок, без соломи 5 днів, 29. січня прийхав транспорт з Вадовиць, а з ним около 30 старшин. Один в дорозі замерз, инших привезено сюди перестужених і хорих. Їх приміщено в найгірших бараках, землянках.

Відносини тут дещо поправилися. На чомі табору, стоїть положник (з Королівства), чоловік добрячий, людяний. Та головним махером в таборі є плютоновий Собераї. Робить, що йому подобається. Його протектором є молоденький офіцер, (мабуть галицький жид, Пілят). Були випадки, що Собераї замикав на власну руку полоненого сотника. З кварантани, яку тут устроєно в лютім, зробив собі Собораї жерело особистого заробітку. Достарчував кварантинникам хліб. За бохонець, який купував по 4, — до 4.50 мар. продавав по 6 мар. В так зв. офіцерськім бараці нема ліжок. Мокро. Через цілий лютий не палено.

Для харчівні дається також мало дерева. Дістається всего раз на день тепду страву. Велика недостача соли. Старшини дістають такий пайок, що й рядовики.

Кореспонденцію передержується по канцеляріях 2 до 4 тижні.

Звільнені ждуть на свій відїзд часом і місяць. На дорогу їх не запровінтовується. Подання з опінією передержують в канцелярії по кілька тижнів.

Жовнірів держиться строго окремо від старшин. В цілім таборі є понад 10.000 людий. Коло половина большевиків. Вони на пів голі й босі. З 4.000 полонених потворено робітничі відділи.

22. лютого була в таборі місія з армії ґен. Зелінського. Один з членів місії приступив до хорунжого Пашкова та особисто зірвав йому з шапки тризуб. Старшини-полонені, яких уживано до помочи по канцеляріях, відмовилися на знак протесту помагати в бюровій праці. Полковник, командант табору заявив їм, що він, до свого вчинку непричасний, що він не відповідає за вчинки некультурних людий.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

УКРАЇНЦІ ПО КОЛЬОНІЯХ ЗАПІЗНАЮТЬ ЧУЖИНЦІВ З НАШОЮ ПІСНЕЮ.

Концерти в Рочестер і Бінґгемтон викликали подив і пошану для нашої пісні.

БІНҐГЕМТОН, Ню Йорк, 17. квітня. — Український Співацький Клюб, що істнує окремо від Драматичного Клюбу, викликав незвичайне одушевленне своїми двома виступами перед американською публикою 23. марта вечером.

Перший виступ був в готелі Бенета, на зборах і обіді „Ківанї" клюбу, що гуртує в собі місцевих професіоналістів; сим разом на зборах були всі місцеві лікарі-дентисти.

Хор співацького клюбу, своїми успішними виступами, здобув собі у присутних безчисленні оплески і похвалу, а для української пісні подив і пошану. Перед розпочаттем програми панна Юля Присташ промовила до присутних кілька слів на тему політичних і національних змагань українського народу, подаючи притім також дані про користи американських торговців, колиб вони завели торговлю з українською республікою.

Опісля наступила програма. Хор співав пісні: „Ой вербо, вербо", „Ой гиля, гиля", „Ой лопнув обруч" і „Добрий вечір, пані матко". Панна Анна Метренко, з Олифант, співала сольо „Весівка", а на енкоре „Гей на горі, там женці жнуть". Дует „В гаю зеленім" співали панни Анастазія Присташ і Анна Метренко; на енкоре співали „Ці туман ярком котиться". Квартет „Гей, чого хлопці" відспівали: пані Анна Ткачук і панни Ева, Юля і Анастазія Присташівні. Вкінци танцьовано українського козака: Ева Присташівна і Петро Ткачук, Анастазія Присташівна і Василь Войтів.

Другим разом Співацький Клюб виступав того вечера на річнім бенкеті „Нортмінстерської Кляси Північно-Пресбітеріянської Церкви". До Нортмінстерської Кляси належать самі купці і торговці, або як звуть їх з американська „бізнесмені".

На бенкеті панна Юля Присташівна знова виголосила до великого числа присутних коротку промову, в якій сказала між иншим, що український народ хоче лише справедливости і права самовизначення. „У країнці не жадають території, яка не є неоспоримо ними заселена, і бажають лише республіканського правительства, вибраного народним голосуванням і признаного всіми державами світа". Палка промова зробила незвичайний вплив на присутних, які мали першу безпосередну нагоду довідатись точнійше про аспірації українського народу.

Тут хор також відспівав кілька українських народніх пісень, викликуючи між присутними бурю грімких оплесків. Сі два концерти і кілька попередніх незвичайно оживили симпатию Американців до Українців і зближили одних до других. Вони причинились до того, що з усіх чужий кольонії українська є найбільше знана і представлена як найсимпатичнійше.

РОЧЕСТЕР, Ню Йорк, 16. квітня. — У Виставовім Парку почалась минувшої суботи серія пописових виступів усіх чужинецьких груп, яким з великим заінтересуванням приглядаються Американці і чужинці. В неділю, 11. квітня, попису́вались Італійці, Українці, Москалі і Поляки. Треба пощирости признатись, що з них найкраще вивязались Італійці й Українці.

Італійці захопили 15-тисячну публику своїми піснями, а українська пісня і музика зчудувала присутних. Співано кілька народних пісень і національний гимн. Місцева газета „Демократ і Кронікл" пише, що італійська музична банда бавила публику ціле поволудне, та всетаки „вона не могла змонополізувати своєї пошани, бо українська музична банда, під проводом Михайла Юркова, здобула собі велику популярність у публики". А про українські пісні ся газета пише, що „вони здобули собі заінтересуванне навіть у тих, що не були з ними доси обзнакомлені".

Поляки старались викликувати заінтересуванне у присутних, однак мимо величезного напруження енерґії і старань їх виступ не дописав. В очах публики вони стали далеко-далеко поза Українцями і Італійцями. Свідчить про се хочби й сей факт, що в рецензіях часописи розговорились найбільше про Італійців і Українців, а про Москалів і Поляків згадали лиш принагідно, з конечности.

Скликують надзвичайний січовий зїзд.

НЮ ЙОРК, 19. квітня. — Екзекутива Січової Організації Українців у Злучених Державах скликує Надзвичайний Січовий Зїзд до Пітсбурґа на суботу і неділю, 1-го і 2-го мая. Наради будуть відбуватись в Народнім Домі, 1100-1102 11-та улиця, ріг улиці Бінґгем. Початок о годині 9-тій рано.

У відозві до відділів наклікується членів вибирати на делеґатів людий способних, які, розуміється, моглиб заняти місце декотрих членів теперішної екзекутиви, котрі на своє становище цілком не надаються.

Оскільки тут говорять, зїзд скликує екзекутива під напором декотрих діяльних відділів, головно з Шікаґо, Клівленду і Пітсбурґа, котрі хочуть поспитати отамана і нисарів, чому вони занедбали принятий на себе обовязок, і взагалі, чому запали справу січової організації.

ЯК ОКУПАНТИ ВОЛИНІ ПОВОДЯТЬСЯ З БЕЗБОРОННИМ НАСЕЛЕННЕМ.

Молодий американський лікар говорить про насильство Поляків у Луцьку.

ДЖЕРЗИ СІТИ, 19. квітня. Др. Іван С. Ковальскі, лікар з Шамокін, Пенсилвенія, що служив поручником у французькій армії в Польщі, Росії і Німеччині, прибувши домів, оповідає про страшні знущання Поляків над безборонним населенням Волині. Його один опис, який тут подаємо за шамокінськими газетами, відноситься до міста Луцька. В слідуючому числі подамо точнійший зміст його оскаржень на адресу Поляків. Треба тут надмінити, що др. Ковалевскі є сам з роду Поляком однак роднився у Злучених Державах і є тутешнім горожанином. Він оповідає:

„Від двох років полишені на жир большевицьких орд і противобольшевицьких сил, часами в хаосі, часами під утиском зеліяних воєнних прав, мешканці земель на території між Польщею і Росією не відчувають вже жадної вартости життя.

„З початком минулого мая війшов я до міста Луцька, на Волині, яко командант медичного відділу з французької армії під командою ґенерала Бернарда. Цивільні, як большевики так і Українці стріляли до надходячих військ, заблиснули 30, а ранчни 142. Слідуючого дня ґенерал Бернард, військовий диктатор міста, видав розказ повістити 3.000 мущин і женщин. Жовніри перешукували кождий дім, і де найдено пальне оружє, забирано відти дорослих мешканців. Посідане зброї було достаточним доказом, що вони стріляли до жовнірів.

„Не робиться тут жадної ріжниці між мущинами і женщинами. Де женщин стріляється такасамо спокійно, як і до мущин, коли лише приловиться їх на переступлению воєнного права. Ніколи я не бачив жовнірів так веселих і щасливих, як тоді, коли вони згромадили 3.000 мущин і женщин і відпровадили їх на публичну площу, де мали бути повішені. Вішано їх сотками — а гроблено по 20 трупів разом, мущин і женщин.

„В часі противобольшевицької кампанії побачив я одного польського жовніра, про котрого говорено, що він припровадив шість большевицьких бранців. Коли його спитали, де вони були — відповів гордо аючи його зависніли; „Робили вовсеелих і щасливих, як тоді, коли вони згромадили 3.000 мущин і женщин і відпровадили їх на публичну площу, де мали бути повішені. Вішано їх сотками, — а гроблено по 20 трупів разом, мущин і женщин.

„В часі противобольшевицької кампанії побачив я одного польського жовніра, про котрого говорено, що він припровадив шість большевицьких бранців. Коли його спитали, де вони були — відповів гордо аючи його зависніли; „Робили вовсеелих і щасливих, як тоді, коли вони переходили через міст, пробили їх багнетами і кинули до ріки". Я пійшов над ріку і побачив шість плаваючих тіл.

Закон в обороні нюйорських комірників.

НЮ ЙОРК, 16. квітня. — Новий закон проти визискування, уквалений нюйорським сойном, бере в оборону не лише тих комірників, що винаймають мешкання на один рік або довше, але також обороняє тих, що винаймають з місяця на місяць.

„Мейор Комітї он Рент Профітірінґ" в місті Ню Йорк пояснює, що властителі домів не можуть піднести чиншу більше як раз в році місячним комірникам. Власти остерігають мешканців, що на случай, як властитель хоче піднести чинш перед днем 1-го жовтня, інтересовані не повинні платити підвишки, лише удатися з справою до суду. Хто платив ниму суму 1-го квітня, таку суму має платити до 31. вересня.

Остерігають перед фальшивими грішми.

НЮ ЙОРК, 19. квітня. — Нешенса Сіти Бенк остерігає суспільність перед новими фальшивими паперовими грішми, які появились в обігу в виді 10-20- і 50-долярівок.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

ІТАЛІЙСКИЙ ПРЕМІЄР БУДЕ ДОМАГАТИСЬ ПРИЗНАННЯ БОЛЬШЕВИКІВ.

Ллойд Джорж і Мілеран є рішучо проти пляну Ніттого, отже проти признання.

ПАРИЖ, 18. квітня. — Вісти з автентичних римських жерел передають, що премієр Нітті буде домагатись на мирових нарадах в Сан Ремо признання саветського правительства в Росії. Се викликало велике замішанне у фінансових і політичних кругах Парижа.

Є однак надія, що проти наміру Ніттого виступлять представники Анґлії і Франції. Мілеран є рішучо проти признання большевиків, а такусамо позицию занимає також і Ллойд Джордж.

Струве міністром закордонних справ; Маклаков буде заступлений в Парижи.

СЕВАСТОПОЛЬ, 17. квітня. — Ґенерал Врангель, що обняв команду протибольшевицьких військ на Кримі, почав загальне чищенє свого штабу. Всякі штабові організації він розвязав і офіцирів вислав на фронт.

Змінено також дотеперішне правительство і покликано нове. Петро Струве є міністром закордонних справ, ґенерал Везмєтьонов міністром війни, професор Бернадський міністром фінансів, адмірал Герасімов міністром фльоти.

Василь Маклаков, представник ґенерала Денікіна в Парижи, буде також заміненний і заступлений иншим; будуть також зміни в російськім представництві в Царгороді.

Денікін в Лондоні.

ЛОНДОН, 18. квітня. — Ґенерал Денікін, бувший російський командант протибольшевицьких військ на Україні, прибув минувшої ночи сюди коаблем з Царгороду. Разом з ним прибув також син і дочка ґенерала Корнілова. Денікін бажає замешкати в Лондоні яких три місяці.

Троцький за народньою міліцією.

МОСКВА, 17. квітня. — Усуненне великої постійної армії в Саветській Росії і заступленне її народньою міліцією, до котрої рекрутів побираного примусово, є в цілі Троцького, російського міністра війни.

В Польщі щось кипить; границі замкнені.

ВАРШАВА, 18. квітня. — Нині Польща зістала замкнена від цілого світа. Зелізниче, телеграфічне і почтове получене з заграницею перервано.

АНГЛІЙСКИЙ ГОЛОС ДЛЯ ПОЛАГОДЖЕННЯ ІРЛЯНДСЬКОЇ СПРАВИ.

„Ню Стейтсмен" радить оставити питанне Ірляндії Ірляндському народови.

ЛОНДОН, 18. квітня. — Перший раз в історії репутований безпартійний анґлійский журнал виступив нині перед своїми читачами із можливістю полаґодження ірляндської справи в той спосіб, що Ірляндія стане независимою республікою. „Ню Стейтсмен" говорить між иншим:

„Остаточне рішенне, чи Ірляндія буде чи не буде складовою частю британської імперії, лежить фактично в руках самого ірляндського народу, чи ми хочемо того чи ні. Однак чим скорше ми погодимося з фактом, що доля Ірляндії не залежить від нас, тим скорше ми запобіжимо тому, що многі з нас уважають катастрофою.

„Коли бажанне Ірляндії бути независимою республікою вкорінилось достаточно глибоко і кріпко, тоді вона мусить своє осягнути. Вона потребує лише продовжати теперішню тактику, а присилує британські війска вицофатись".

Польща й Україна.

КОПЕНҐАҐА, 17. марта. — Гельзінґорські газети подають, що польський уряд позволив військам Петлюри занятп район Ямпіль, бранлав і Ольопіль, де український уряд завів уже цивільну адміністрацію.

Предсказують великий брак пшениці.

ВАШІНҐТОН, 18. квітня. — Американський господарсько-торговельний комісар в Лондоні заповідає великий брак пшениці в біжучому році. Хліб в Анґлії спродається по ціні, яку анґлійскі робітники залежди може толерувати. З огляду на се, що на сході Европи панує дальше хаос, Европа стратила надію дістати відти пшеницю в короткому часі, тому звернулася за нею до Америки і Австралії. Декотрі европейські держави будуть мусіли спровадити собі в сьому році більше пшениці, ніж в роках передвоєнних.

Яйця в Ню Йорку 75 центів; у Делевар 15.

НЮ ЙОРК, 16. квітня. — Нині ціна „найлїпших" яєць в місті Ню Йорку є 75 центів тузин, а в містах стейту Делевар тузин свіжих яєць коштує 15 центів. Ціна спада в Делевар задля збереження посилок, а в Ню Йорку піднеслась задля браку яєць.

ЗА $5.00 ДО КРАЮ

висилаємо часопись „Свободу" і ся сума оплатить одноріч ну передплату. Кождий Українець, опускаючий береги Америки, повинен передплатити собі часопись „Свободу", а вона буде їти за ним в край не лиш для особистої його користи, але і для піднесення свідомости серед свого окруження в краю.

Хто однак не хоче передплатити „Свободу", повинен безусловно купити собі книжок на дорогу і до краю. В часі війни в краю книжки нищили наїзники. Книжок там брак. Невеличкий засіб книжок ніяк не обтяжить Вашу дорогу.

Замовленя належить висилати до:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ВИКЛАДИ НА КООПЕРАТИВНІМ КУРСІ В НЮ ЙОРКУ.

Отсим телею до відома, що виклади на Кооперативнім Курсі в Ню Йорку розпічнуться в четвер, дня 22. квітня, о годині 8-мій вечером.

Проситься всіх учасників курсу прибути точно у висше назначений часі. Наука буде відбуватися в „Народнім Домі" (вгли 3. й 9. поверх).

Хто має бі́ чмр додатково записатися на курс нехай зголоситься в четвер, дня 22. квітня, або найдальше в понеділок, дня 26. квітня, перед 8-мою годиною в ґаді лекцій.

Звертаю увагу, що се буде правдоподібно мій послідний кооперативний курс в Ню Йорку. Тому прошу користати, як кого з нагоди.

Богдан Дотлинець, керуючий курсу.

ГОРОЖАНСЬКІ ПАПЕРИ

се річ, яка являє кождому много клопоту. Одначе сі клопоти зникнуть, коли кождий убігаючися о горожанські папери вже зладзається підготовити себе і познакомитися з вимогами, які ставляють власти при виповненю аплікації і видачі вершних і других паперів.

Дуже практичним і поучаючим про ті всі справи є новоиданні публікації в анґлійскій мові, зладжені для практичного ужитку для негорожан і тих, що мало знають анґлійску мову.

Сі книжочки є наповнені для приготовляючих шкіл при Горожанських Клюбах та і в запізнаному можна навчитись все потрібне без помочи другого.

Книжочки з лекціями для убігаючися о горожанські папери:

1) A NEW ENGLISH SYSTEM FOR NEW AMERICAN CITIZENS перша часть ..... 50 цент.
2) A NEW ENGLISH SYSTEM FOR NEW AMERICAN CITIZENS друга часть ..... 75 цент.

Книжочки для познакомлення з анґлійскою мовою:

1) BEGINNER'S BOOK, для мущин ..... 60 цент.
2) BEGINNER'S BOOK, для женщин ..... 60 цент.

Повнені публікації містять видані спеціально для анґлійскої мови Ґ. Ф. Ґ. Ґа Ґвардія, бувший конгресмен і президент Міскої Ради, місто Ню Йорку.

Сі книжочки можна набути в книгарни

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:
United States:
1 year $3.75
6 months $2.00
3 months $1.25
In Jersey City and to foreign countries:
1 year $5.00
6 months $2.50
3 months $1.50

ПЕРЕДПЛАТА:
в Злучених Державах:
на рік $3.75
на пів року $2.00
на 3 місяці $1.25
В місті Jersey City і за границю:
на рік $5.00
на пів року $2.50
на 3 місяці $1.50

Single copy 4 cents. Поодиноке число 4 центи.

В Канади належить вносити гроші лише мoні-ордером, а не паперовими грішми, бо ці стоять в Злучених Державах инше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платитися 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі мoні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити мoні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

СПРАВА ПРИЗНАННЯ УКРАЇНИ І САВЕТСЬКА РОСІЯ.

Голос львівської соціялістичної газети „Вперед".

В початках марта, 1918, був підписаний мировий договір у Берестю, на основі якого Росія відмовилася від всяких претенсій до Польщі, Литви, Білоруси, Лифляндії, Естонії, Батуму Карсу, Ардачану, Фінляндії і України.

Що до України то 6-та точка звучить:

„Росія обовязується негайно заключити мир з Українською Народньою Республікою і принятий мировий договір між сею державою та теперішніми союзу. Українська територію негайно очиститься від російських військ і російської червоної гвардії. Росія припинює всяку агітацію, чи пропаганду против уряду чи публичних установ Української Народньої Республіки".

Сим отже договором признали українську державу Німеччина, Австрія, Болгарія, Туреччина і саветська Росія.

Дня 11. січня, 1918, вступила Франція, а за нею Англія в офіціяльні взаємини з Україною отже українська державність була також признана Францією і Англією.

„В плоть до анталенія", пише Ленін; „червона армія на вістрях своїх багнетів несе українським робітникам і селянам свободу", пише Троцький в маніфесті. В імени „незалежної республіки України" звертається дня 24. жовтоня с. р. з пропозицією мира Раковський до польського уряду.

А висліл?!

Все те забуто. Десь перед місяцем телеґрафував старенький граф Тишкевич голосну вістку, що французький президент Дешанель... признасть Україну. Англія досі помагала царському генералови Денікінови руйнувати Україну, а Троцький заявляє тепер американському журналістови, що московський уряд не може признати незалежної України. За ним поспішився і Раковський і в харківському дневнику „Комуніст" голосить, що в даному випадку йде о те, щоби створити умовини до постійної злуки обох республік в одну".

Нічого не навчились большевики! Правда, треба признати, що тепер за третім своїм побутом на Україні навчились шанувати хотяй українську культуру. При перших двох наступах на Україну було гірше.

Ті подвиги на Україні увіковічнив т. В. Винниченко в книжці „Відродження Нації": „Ні державности — ні національности", не хотіли вони признати. Тому і подіяли в Україну на „Донецьку", „Таврійську" і инші федеративні саветські республіки. Таким робом **хотіли убити українську державність.** Пише він:

Щодо національно-української культури то тут було ще меньше церемоній: „всю було підведено під категорію контр-революції і пишилось без усякого милосердя. Пресу заборонено; українські друкарні конфісковано; книгарні зачинено; школи припинено; а за українську мову на улиці хапано і давано як не до розстрілу, то під небезпечне відозрінне в контрреволюції.

І чи справді не є се спадщиною того неясного становища московської соціял-демократії в національній справі. Коли свого часу ще в Швайцарії виходив головний її орган „Искра", то в 44. ч. сеї часописі порушено національну справу. В сій статті автор признає вправді право самоозначення народів, але не **кождого самоозначення,** а далі заявляє, що соціял-демократія повинна стреміти до найтіснійшого єдинення пролетаріяту всіх національностий.

Чи справді це баламутне, нереле і не щире становище не є причиною сих найновійших зав Раковського і Троцького?

Українська держава без огляду на се, чи врешті п. Дешанель надумається і признасть Україну, а за ним Англія; без огляду на добрий чи злий гумор Раковського і Троцького, є і буде.

Ще недавні часи, коли серед певної частини польських соціялістів, а власне АДКПЛ. було переконанне, що Польське Королівство не може ніколи, а щонайменше в капіталістичному ладі, стояти, бути відділене від Росії.".

А коли Микола II. по вступленню на престол віддав і Варшаву і там був принятий з таким вирафінованим патріотизмом, як передтим ніодин польський король, то той. Мерінг, один з вождів німецької соціял-демократії, написав з горечю, що видно Полякам подобилися з ярмом, і що вони не видно не тяжить... ...

І нам, українським соціялдемократам, бадудь-що знають ще раз українську державу Англія, Франція; **чи признає її знову в який десятий раз саветська Росія,** — а важне нам, щоби її признав самий український робітник і селянин.

В 1896. р. писав тов. К. Кавтскі в статті „Фініс Подоніє", що оскільки польський робітник займається національною справою, то не може не виповістись за незалежністю і не витати з радостю кождого кроку в тому напрямі.

Польські соціялісти і се не так дуже національно вразливі ППС-и, але меньше вразливий „пролетаріят", так висказався:

„Мається розуміти, говоримо тут не про історичну дле народню польську державу. Не може бути байдужою для польського пролетаріяту національна незалежність, бо не є байдуже для нього радикальне усунене національного гнету; зріст національної культури; усунене терену для ґрадентів що борючись безнастанно з національним гнетом і гуртуючи до сього цілий народ, утуднює клясову боротьбу. Не є байдуже в якій мові говорять власті; радить парлямент, і не концентрують державні інтереси в центрі чужої народности, що має чисельну перевагу, чи в народі, до якого належить дана робітнича кляса. Тоді політичні боротьба стає більше інтенсивна; пролетаріят не є противством пролетаріяту других народностий і веде безпосередну боротьбу на політичній праса серед свого громадянства".

До того йдемо і ми, українські соціял-демократи. Ми хочемо мати свою вільну, незалежну, суверенну республіку, щоби тим скорше і успішнійше перевести в житте ідеї і постулати соціялізму. — **Л. Г.**

ЗАГИБАЮЧИЙ КИЇВ.

Від одного громадянина, що не давно говорив з собою, котра втікла з Київа, одержала львівська газета „Громадська Думка" такі вісти:

Наш чаруючий, святий Київ загибає. Безнастанна зміна влади, перехід з одних рук в другі, дуже діймаючо відбився на нашій столиці. В Київі панують неймовірна дорожнє і лютують пошесть. Селяне вже зовсім не привозять харчів до міста, бо й їх сильно ограбило здичіле салдатство, а до другге — паперові гроші є вже зовсім безвартними. Смерть забирає тисячі жертв. Лікарі не можуть нічого зробити, бо нема ніяких ліків. Населення тисячами втікає на села, де ще можна сяк-так вегетувати.

Уряд Радянської України перебуває в Харкові, а в Київі править „Ревком Н-ської армії" (Революційний Комітет Н-ської армії) під проводом проф. Затонського (інтернаціоналіста). Ревком припинив переслідування українських діячів тоді, як серед загального упадку, голоду і пошестий ніяка праця не є можлива. Відношення російських комуністів до українських большевицьких партій (української комуністичної партії, бувших соц. дем. незалежників і боротьбістів (ідержіле. Що більше! Російські комуністи називають українських радянських незалежників шовністами. Змагання боротьбістів створити окрему українську червону армію розбилося о опір уряду.

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО У ЛЬВОВІ.

Промова проф. д-ра Мирона Кордуби (на народньому вічу у Львові, скликаному Місцевим Комітетом УСДП., в неділю, 14. марта у великій салї Народнього Дому).

По рефераті тов. Антона Чернецького, забрав слово проф. **Мирон Кордуба.** Говорив про положенне нашого середнього і висшого шкільництва.

Нещасные скандальні відносини, як в народній школі ім. Шашкевича, панують теж в одинокій українській гімназії, приміщеній в Народньому Домі. В сій школі, де вчились цілі покоління, які дармо вичікували якоїнебудь поправи відносин, яким положенне гірше ніж конинебудь. Шкільні власти висилають ріжні гігієнічні приписи, яких мало придержуватись учителї та заражджають сьому лихови, щоби молодіж фізично не ниділа. Тимчасом самий будинок не відповідає на приміщенне новочасної школи. Нема тут ні огородця, ні подвіря, де би в часі перерв молодіж могла відпочати. Будинок положений в середмістю, найбільше нездорой частині міста. Здобутий по довгих трудах і заходах будинок на приміщенне української гімназії при ул. Льва Сапіги, з вибухом війни зареквірували військові власти. В осени минулого року читали ми розпорядок „ради польських міністрів у Варшаві про звільненне всіх шкільних будинків та негайну передачу їх на властиві, шкільні цілі. І що-ж ми бачимо? **Всі польські шкільні будинки звільнено, натомість будинок одинокої української гімназії у Львові досі держать військові „власти".**

Науку української мови по гімназіях на провінції теперішні шкільні „власти" касують. Скасовано теж науку грецько-католицької релігії. Взагалі бачимо тенденцію в напрямі ускладнювання користуватись висшою шкільною освітою українській шкільній молоді. Доказом нехай послужить такий факт: **При вписах до ґімназії по вакаціях в Жовкві, управитель тої ґімназії домагався від учеників Українців (10-літніх) посвідки, що вони не відносилися ворожо до польського народу.** (На салї сміх).

Та се можнаб вважати вибриком непочитальної одиниці. Натомісць недавно вийшов розпорядок тутешньої шкільної ради, щоби не приймати 12-літних учеників до І. ґімназійної кляси. Коли зважимо, що величезна більшість української дітвори наслідком воєнних подій не могла побирати науки по кілька літ, то сей розпорядок являється щонайменше нетолерантним.

Знесено також всі увільненя від шкільної оплати, а натомісць означено шкільну оплату замісць колишніх 40 корон на 60 польських марок. В сей спосіб позбавлено найбідніших дітий побирання шкільної науки. Панове, що видали сей розпорядок, перевисшили в помислах навіть такого зненавиджeного австрійського міністра Гавча, якого то твором було введенне шкільної, впрочім, низшої ніж тепер оплати.

Перейдім до нашого найвисшого шкільництва. При вписах на львівський університет поставлено таке условіє: **повненне військової служби в польському війску, що мусіло загородити українській молоді вступ до сеї посередної для всіх громадян на рівні — святині науки. Сей факт, нечуваний в цілому культурному світі!**

Українці витягнули з того консеквенції. Думали пійти тим шляхом, яким пійшли в народньому і середньому шкільництві: **заснувати свій приватний університет.** Та „сильні сего міра" сказали, що у висшому шкільництві се неможливе. Коли цілий рад українських професорів зголосився з рамени Наукового Товариства ім. Шевченка викладати в українському приватному університеті, то теперішні можновладці заявили, що **Наукове Товариство ім. Шевченка не має права укладувати університетських викладів.** З подібною відмовою стрінулося зі сторони теперішної влади **Товариство Наукових Викладів імени Петра Могили,** яке виключно має займатись викладами, тав останньому часі і **Ставропігійський Інститут,** хоч має — як вже сама назва вказує — після статута до сього право, а крім сього Ставропігійський Інститут користувався дозволом на отворенне висшої школи, даним навіть польськими володарями ще в 15. і 16. століттю. Сталось таке, що самі польські власти, „демократичної" польської „республіки" в XX. ст. не вшанували розпорядків своїх володарів з 15. століття.

Бесідник наводить два образці, які доведось йому бачити: в Москві і недавно тому у Львові.

В 1907 р. московські студенти скликали мітінґ, щоби запротестувати проти царського режіму. Одначе до салї їх не допущено, а зібрану публику розганяли царські козаки. Москвичі були дуже обурені на поступуванне царських посіпак, що не впускають студентів до їх домівки-школи. **Подібний образ можна було побачити кілька днів тому у Львові, коли львівська поліція не впускала української молоді на університетські виклади в Ставропігії. Се два яскраві образці: Там царська, деспотична Росія, тут: „вільна", „демократичнa" „республіка".**

Коли рада міністрів у Варшаві свого часу ухвалила оснувати український університет у Львові, ми немало здивувались. Та тоді се було ій потрібне для Парижа, щоби видобути на Клемансо признанне Галичини Польщі. Тепер про сю справу ніхто і не згадує.

Не тільки до користуванні університетськими викладами, але до освіти взагалі нас сьогодня не допускають. Ще за австрійського режіму університетською бібліотекою могли користуватись всі горожани без вимки. **Сьогодня польські університетські власти видали розпорядок, що бібліотекою можуть користуватись тільки звичайні слухачі і професори університету** (Українців ні Жидів між ними нема). Инші мусять звертатись по окремий дозвіл до університетських властий.

Зібравши все те, приходиться згадати звісний „Проєкт на знищене Русі", виданий 1717 р., в якому вказувано, що найкрасшим середником на знищенне українського народу є **усуненне хлопа від просвіти.** Коли щось подібного могло бути з початком 18-го століття, то треба дивуватись, що з початком XX. століття цілий польський уряд веде свою політику в томусамому напрямі. А пренім могли-б найтися серед теперішньої польської суспільности розважні одиниці, які повинні сказати:

„Пиное, в цей спосіб держави ніхто не збудує!" (Грімкі оплески).

ШЕВЧЕНКОВЕ СВЯТО В КАМЕНЦІ ПОДІЛЬСЬКОМУ.

Наше місто дуже велично відсвяткувало 59-ті роковини від смерти нашого народнього генія.

Свято орґанізував окремий Комітет, на чолі котрого стояла Культурно-освітна Управа Головного Управління ген. штабу. Богато труду в орґанізацію свята вложив полк. Микола Лодченко. Свято відбуто на пожертвованне приватних людий і інституцій. Зібрано разом понад 150 тисяч карбованців.

Дня 9. марта відбулася в університетській церкві панахида, відправлена на українській мові з принаглядною українською проповіддю. Присутні були представники українського уряду, професори ін корпоре, студенти та представники громадянства.

Вечером тогож дня відбулася в авлі університету святочна академія, присвячена паляти Шевченка. На академії виголосили реферати проф. Плевако, Білецький і Сведницький. В міжчасі співав студенський хор.

Властиво свято відбулося другого дня.

О год. 11. рано на цвинтарі церкви при площі Олександра Невського відбулася врочиста панахида при участи хорів Національного Державного Театру і юнацької школи. Промови виголосили бувший премір Мусій Чехівький, проф. Бідний, Русова і ін. Опісля уставлено похід з площі Олександра Невського до університету. В поході взяли участь учні середніх шкел, студенти, професори, учителі, робітники і великі маси громадянства. Найбільше вражіння робили учні юнацької школи, що були впорядкнували походу, та маленькі діти (до ті. 6 року життя) під проводом С. Русової і п. Животко, що — ступаючи — із синьо-жовтими прапорами, співали „Ще не вмела Україна". Селяне по близьких сіл дорікали Комітетови, що їх не повідомлено про свято, бо вони теж хотіли взяти в ньому участь.

Під університетом дожидав походу ректор проф. Огієнко, стоячи на самоході, де теж врачний ручниками красувався портрет Т. Шевченка. По відповідних промовах похід розвязався. Між учасниками роздано листки з портретом Шевченка і кишенькові „Кобзарі".

Вечером тогож дня відбувся святочний вечір в Народньому Домі. Артисти театру Садовського відіграли „Назара Стодолю". Були теж хорові продукції та деклямації.

В часі свята зібрав полк. Людченко на стипендії для студентів 30 тисяч карбованців.

РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА У ВАРШАВІ.

Варшава, 13. марта.

Дня 10. марта о 11. год. відбулася заходами о. Жана і о. М. Кіта співана Служба Божа з панахидою перед виставленим катафалком за померших в борбі за самостійну Україну з нагоди роковин Т. Шевченка. Співав український хор. Прибула майже вся українська кольонія, члени місії, міністерства загр. і військових справ і троха чужинців Богослуження відбулося в р. кат капущинськім костелі при Медовій вул. ч. 10. Слідуючого дня дісталося Капуцинам за се від польських ксьондзів! Сьогож дня о 5. год. з пол. відбулися товариські сходини цілої української кольонії у Варшаві в домі при Алеї руж. При товариській гутірці, розмовах, перекуках і співах при фортепяні збіг весело і мило вечір. Співи вийшли дуже гарно. П. голов. отаман Петлюра був весь час присутний як і инші представники українського уряду. Гол. отаман слухав зразу співу з подальше, а опісля не втерпів, підійшов до хору і співав разом з иншими. По „Ще не вмерла Україна" всі з ентузіязмом кликали „Слава, слава на голови отаманови Петлюрі!" Ся вечірка лучила усіх Українців, не було там ні партій ні антаґонистів ні поділу на Придністрянців і Придніпрянців. — Започаткований український хор в Варшаві має дати в недовзі концерт в честь Т. Шевченка. В Варшаві є 4000 Українців, найбільше робітників.

ХОЛМСЬКИЙ СТАРОСТА ХОЧЕ ОБМОСКОВЩИТИ УКРАЇНЦІВ

Під таким заголовком оголошує варшавська соціялістична газета „Роботнік" такий історичний документ:

Староство в Холмі, 4. 668 II, I.

Холм, дня 24. лютого 1920.

До пана Миколи Рапляка в Холмі, ул. Надрічна 18.

Щодо внесеного тут прошення за удїленне дозволу на відкритте українського книгарні повідомляю, що **се прошенне не може бути узгляднене, бо дуже незначна часть людности міста Холму і повіту мнимо (?) українська, може користати з приватних російських бібліотек, яких є в Холмі доволі, і може зосмотритися в часописи і книжки в істнуючих в Холмі книгарнях і бюрах дневників.**

Проте староство не бачить конечної і умотивованої потреби видачі дозволу на відкритте спеціяльно української книгарні.

Від сього рішення можна внести спротив протягом двох недїль від дня доручення до міністерства внутрішніх справ у Варшаві.

Староста:
(підпис нечитний).

ВІСТИ З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

(На підставі старокравських часописий).

Виправча Гуцульщина.

Кути, 12. марта 1920.

Кілько то варних картин не виклицує в нашій уяві Гуцульщина. Та, на жаль, ті картини все мають і свою відворотну темну сторону. При якій згадці иншої частини нашої землі не насунеться на гадку тільки нужда, тільки горя, тільки безгрошиє, як власне при згадці про Гуцульщину. Нужда придавила увесь наш народ, всю нашу землю та на Гуцульщину лягла вона гробовим каменем.

Та нужда датується не від нині. Червоною ниткою тягнеться вона на богато літ перед війни. І тоді вже були літа, в яких голодовий дур десяткував населенне. І тоді вже треба було збирати „на паску для Гуцулів". Та всетаки ті часи в порівнанню з нинішними були золоті. Тоді можна було рушитись світ. І сусідної Буковини, як на возом, то на плечах міг кожний напевно принести трохи кукурузи. Та вині Буковина відтята від нас кордоном стереженим з обох боків наїженими багнетами. Перекрастись не легко. **Але не зважаючи на се; не зважаючи й на те, що границю становить бистрий Черемош, Гуцул бриде по пояс у воді в найбільшу стужінь і в найбільшу негоду. І щасливий, як бридучи успіє без пригоди на плечах чвертку кукурузи принести. А кілько то румунський жовнір, побачивши на воді стріляє такого мов дику качку і кладе трупом посеред води. Так було в Слобідці; так було в Тюдеві; так було певно і по всіх инших граничних селах. Та смерть нікого тепер вже не лякає. Страшнійша гадка, що от завтра не стане для дітий куска кулеші, не білого чи чорного хліба. „Гуцул бачив хліб як Жид їв".**

Хто не бриде у воду, а на се і не дозволі зважиться, платить у горах за 100 кільоґрамів кукурузи 2.000 К. **Люди випродають послідню худобу, якої і так вже обмаль, а то й хати вже продають, щоб ратуватись від голодової смерти.** Я бачив як Гуцулка, зійшовши з гір, не могла докупитись кукурузи; не ставало гроший. **Серед зими зняла з плечий киптар і продала а в „людені" вертала, але без хліба** (читай кукурузи) **вертати домів не могла.** Та і Гуцул не терпить, не нарікає, бо й перед ким?

Підчас французької революції творено для безробітних публичні варстати. А підчас світової боротаи тяжшої в наслідках війни ніхто собі сим голови не сушить. Ніякої відбудови ніхто ще від 1914 р. не рушив.

Нікого відшкодовання за воєнне знищенне ніхто не платив. Чи диво отже, що серед таких обставин дур, або як Гуцул каже „ся слабість" збирає обильне жниво? А думаєте, що хтось колись бачив в горах лікаря? В підміських селах уживаються цируликі: пускають кров, кладуть баньки і т. и., витягаючи останні грошики. В подальших селах лічать баби на свій спосіб. А ту ще весна зближається. Передновок уже тяжкий, та сього року катастрофальний! Ні насіння, ні господарських знарядів, ні худоби!

Весна може бути гробом для Гуцульщини.

В. Цалинюк.

СТАРИЙ САМБІР.

Представленне на дохід воєнних інвалідів. — Американська кухня. — Торгове.

В неділю дня 7. марта улаштував у нас аматорський кружок Товариства опіки над воєнними в Самборі виставу під заглавком „Мартовий кавалер" і „Аматорський театр". Представленне грали по польськи. Афіші були і в українській мові, на яких було зазначено, що дохід з представлення іде на інвалідів без ріжниці народности і релігії. Але видно, що фірма представляючих була не конче повною, коли не лиш Українці але й Поляки не дописали. Через те представленне покінчилось недобором в кваті 300 К. Українці мали ірацію, що не пійшли, бо впевненням якихось панків, що дохід з представлення пійде на інвалідів без ріжниці народности і релігії, не можна було вірити.

Американська кухня для убогих Українців в нашому місті є проваджена на велику скалю, то значить дає обіди і тим, які тих обідів не потребують, через що кривдиться тих, для яких властиво ся кухня призначена. Через те, що загал бере обіди, вони гірші і ті, що дійсно потребують їх, дістають в меньших раціях. На кождому кроці у нас біднійша, пролетарська верства терпить. Заряд кухні забуває, що американські дари, призначені для кухні, призначені для найбідніших.

Громадський уряд в нашому місті попри всякі инші високі оплати ухвалив і стягає високе торгове. Господар, що іде з повною чи порожною фірою до міста, мусить платити 5 кор. торгового, а газдина 2 кор. від „кобелі", таксамо без огляду на те, чи має що в ній чи ні. Нарід негодує на такі розпорядження старости і громади. Бувае й таке, що неодин мужик зпід самого міста вертається на село, яке є віддалене від міста аж чотири милі. В порожні іде, а тут кажуть йому: „Плати 5 кор." „Зашо?" — завертає кони і іде домів.

БОРІЩІВЩИНА.

Незаконні реквізиції.

Як в борщівському повіті так і в заліщицькому і чортківському народ озлоблений частими незаконними реквізиціями коний. Забирають ті коні, які на ці мужики ще за української влади набули були дорогою ліцитацій за дорогі гроші. Додати треба, що більшість тих коний було не до вжитку; селяне ходили біля них, відкормили, а тепер мусять з ними розставатися і не дістають за се ніякої рекомпенсати ні звороту коштів. Одинока відповідь, яку приходиться їм чути се: „те, що Українці не мали права їх продавати. Куди діваються зареквіровані коні, ніхто не відає. Досить, що деяким селянам-Полякам віддають ті коні ніби на переховок і вони мають чим обробити поле з надходячою весною.

ТЕРНОПІЛЬ.

Аматорський кружок.

При тутешньому Горожанському Комітеті завязався заходами тов. М. Онуферківної аматорський кружок, який відіграв в минулу неділю драму Суходольського: „Хмара". В найблизшому часі буде виставлене: „Ой не ходи Грицю". Дохід призначений на цілі Горожанського Комітету.

З БУКОВИНИ.

Один львівський Українець пише до тамошної газети „Громадська Думка" осьцо:

Від особи, що перед тижнем приїхала з Черновець, довідався я-ото кілько-чи-то цікавих фактів з читаючою громадою, щоби спростувати деякі новинки, поміщені в наших дневниках.

Від пяти місяців жадних ревізій не арештовань тамошних Українців не було. Українська ґімназія в Чернівцях не закрито; навпаки наука в ґімназії відбувається правильно. Управителем її є др. Панько Клим.

В перших місяцях окупації місцеві румунізатори використали свою військову власть. Збиралось двох чи трох старшин; входили у села в міщаних повітах і силували громадську раду до підписання заяви з просьбою переміни української школи на румунську, загрожуючи арештом і конфіскатою маєтку. **Тим способом перемінено понад сто українських шкіл в міщаних повітах.** Також знесено українських інспекторів в тих повітах. За австрійських часів на Буковині народне шкільництво було розділене під національним оглядом так, що українські школи підлягали українським повітовим інспекторам, а повітові українські інспектори враз зі всіми школами були підчинені українському краєвому інспекторови, з яких першим був Омелян Пачовський, а другим є Антін Клим.

За румунських часів лишено українські школи тільки в чисто українських повітах, а саме в заставнецькому, кіцманецькому, вашківському, вижницькому і черновецькому. З приходом Румунів задержано на дальше національні курії в шкільництві. Українсько-німецьку ґімназію в Чернівцях перемінено на українську, а державний жіночий учительський семінар, який дотепер був німецький, замінено на відрубні національні семінарі. Таким чином в Чернівцях є у українській державний мужеський і женський семінар. **У всіх українських школах заведено обовязкову науку румунської мови.** В чисто українських повітах шкільництво є надалі підчинене українським повітовим інспекторам.

Адміністрацію гр. кат. парохії в Чернівцях по о. мітрополиту Костельському обняв о. Калита, бувший курат Українських Січових Стрільців, якого призначила станиславівська консисторія. Український Народний Дім, який був 6 до 7 місяців під охороною румунських багнетів, — звільнено вже з опіки. Українське житте притихло. Дуже дається відчувати недостач підручників до науки. Нові видавництва не появляються. Поза соціяльно-демократичним українським тижневиком „Голос Народа" не виходить ніяка инша газета. Румуни теж забажали вести свою окрему політику на Буковині. Йдучи слідом своїх львівських учителів, почали видавати в Чернівцях львівський демянчуківський „Пробій" під назвою „Голос Буковини". Ріжниця в тім, що його не редаґує ренеґат, тільки справедливий Румун.

„ОГлос Буковини" видається на те, щоби пробити будіцмо здоволячий настрій з румунської окупації. **Мимо сього нарід не попадає в зневіру. Він сильно вірить, що прийдуть красші часи і окупанти „запрошені задля заведення порядку і ладу", як оголосив в своїм маніфесті генерал Садік, покинуть сю країну і оставлять її своїй власній долі.**

Родимці!

МАЄМО ЧЕСТЬ ВАС, ЗАВІДОМИТИ, ЩО ВІД ДНЯ 10. ЛЮТОГО С. Р. ВИСИЛАЄМО ПО ГАЛИЧИНИ ТІЛЬКИ ПОЛЬСЬКІ МАРКИ ПО НАЙВИЩШІМ ДЕННІМ КУРСІ. — ТАКОЖ ТЕЛЕГРАФІЧНО. — СПІШТЬ СЯ З ВИСИЛКОЮ ГРОШИЙ, БО КУРС ІДЕ В ГОРУ. — ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ.

З поважанєм

Nemeth State Bank,

ІВАН НЕМЕТ, президент.

Головний офіс:
10 E. 22ND STREET, NEW YORK, N. Y.

Філія:
1597—2ND AVE., COR. 83RD ST.,
NEW YORK, N. Y.

Telephone: Lombard 2686.

ВИСОКОПОВАЖАНІ РОДИМЦІ!

Заки відновєтесь зі своїми кожними справами до фірм, котрі звуть себе Українськими тілько длятого, що вийшли дорідньо на Україні або до таких, що заборгато обіцюють — не забувайте порадитись устно або письменно від років Вам знаної правдиво української канцелярії, котра міститься у власнім будинку і котра:

1) Виробляє і потверджує всякі документи як для Америки так і для всіх инших держав в Европі, то є контракти, купна та продажі, скрипти довжні, повновласти і т.д.

2) Пересилає гроші до старого краю під гарантиєю 18 МІЛЬОНІВ ДОЛЯРІВ в доларах американських, марках і коронах — як Фінн Америкен Експрес Компані.

3) Виробляє пашпорти до краю і з краю.

4) Продає шифкарти до краю на ріжні кораблі які відходять з Філядельфії і з Ню Йорку — також посилає шифкарти до краю разом з потрібними документами до їзди тим, що вже тепер хотять їхати до Америки. 48—

5) Продає і купує доми і грунти як в Америці так і в старім краю.

6) Занимаєм вишукуванєм і стяганєм спадків в кождій державі.

7) Асекурує доми і меблі від огню.

ІНФОРМАЦІЇ ВСЯКОГО РОДА БЕЗПЛАТНІ.

З правдивим поважанєм,

T. J. HRYCEY & CO.,

NOTARY PUBLIC—EUROPEAN LAW AND INFORMATION OFFICE—REAL ESTATE STEAMSHIP TICKETS,
329 SO. 4th STREET, PHILADELPHIA, PA.

Канцелярія отворена кождого дня від 9 годині рано до 9 вечером, а в неділі від 2-ої до 6-ої пополудни.

ХЛОПЦІ І ДІВЧАТА, ПОЗІР!

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ!

Мужеський і гарантований годинник, камера і др. Спровадіте 16 гарних релігійних образців по 25 цнт. кождий. Всякий купить їх охотно. Коли розпродаєте вишліть нам $4.00 і подберіть собі годинник, камеру або яку іншу річ з нашого каталога—даром. Пришлеть нам своє ім і адресу а ми вишлемо Вам образці. Ми довіряємо тим, котрі до нас звертуться. Коли Ваші хлопець або дівчина не вміє писати по українськи, пишіть по англійськи. 38c51

LIBERTY ART COMPANY,
908 Cambridge Bldg., Chicago, Ill.

LLOYD SABAUDO

Італійська Корабельна Лінія до Портів Чорноморських.
ПОСИЛИНА ОСОБОВА ДОРОГА.
Корабель Regina D'Italia вийде прямо до Одеси дня 5-го мая 1920 р.
Тикет третої клясі до Одеси $153.00 і $5.00 воєнний податок.
Голоситься до правних агентів або до:
FURNESS WITHY AND CO., GENERAL AGENTS,
34 WHITEHALL STREET, : : NEW YORK CITY.
Phone: 7800 Bowling Green. 44-52

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВИТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДО ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ ПОСПІШНИМИ КОРАБЛЯМИ

через

АНТВЕРП ГАМБУРГ
ГДАНЬСК РОТЕРДАМ

ЛІНІЇ ПРИСТАНІ відїде найскорше кождий хто заваже шифкарту тепер, поки часто прибувають до краю з кождим днем зростає в наслідок того забезпеченє місця на кораблях коли відложене на пізніше спричинить не мало труду до виїзду. Від довгих літ Ви Григорія КУНАШЕВСЬКОГО в малих хвилях звісно, котрий, яко представитель всіх корабельних ліній як в минувшині так і тепер не жалує своєї чесної услуги для наших людий не лише в продажі шифкарт, але також і в инших справах, які дотикають не одного з наших родимців, на приклад:

ПАШПОРТОВІ АПЛІКАЦІЇ

приготовляємо в нашім бюрі а також на жадане пересилаємо тим, що живуть в другім місцевости.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО

до всіх частий світа по найнизшій дні маленого курсу, а за скоре і безпечне доручене даємо необмежену гарантію.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ

висилаємо тим, що желають виїхати до Америки.

Хто желає спровадити когоневудь з своїх рідних, нехай не відкладає а замовить перепаєдну шифкарту сейчас, бо вийзд з старого краю до Америки тільки що зачався.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

G. KUNASHEVSKY,
179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

БОЛЬШЕВИКИ І НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАНЄ.

В совіцкій Росії є тепер три напрямки в справі права національностий.

1) Напрямок Пятакова, чисто інтернаціональний. Відкидає право національностий і допускає всюди тільки диктатуру пролетаріту, інтернаціональну Совітів.

2) Напрямок Бухарина. Признає пролетаріятови право на самоозначенє.

3) Напрямок Леніна. Ясно і прямо признає право націй на самоозначенє.

Думку Пятакова скоро відкинено і боротьба велася між Бухаріним і Леніним.

Но думці Бухарина совітської республіка, яка основується на диктатурі пролетаріяту, не може признавати свобідного самоозначенія націй, длятого, що обіцяє всі класи суспільности. Вона може признавати робітничій клясі кождої нації право на свобідне самоозначенє. „Якщо польські робітники — каже Бухарін — не бажають собі жити з нами, не схочуть зробіть совітську одної держави, не примусимо їх до сього силою; санкціонуємо волю польського пролетаріяту. Одначе не санкціонуємо і в такому разі не приймемо волі польської буржуазії"!!

Ленін запротестував проти теорії Бухарина. Він казав:

„Відкидати право на самоозначенє націй, сказав він, і проголошувати його правом робітничих клас — значе хибне становище. Воно значить, не числитися з дрібностями і кривдами націях, на які веде розділ на пролетаріят і буржуазію. Бухарін каже: „Я хочу признавати тільки право робітничих клас". Се значить, що ми хочете признати те, чого не осягнув ніхто крім Росії. Се смішно". Для підтержки своєї думки Ленін наводить кілька конкретних приміряів:

Гляньте на Фінляндію. Завдяки тому, що ми признали її національне право, процес диференцийний показався ослабленим. Мені приходив в тяжкі сцені в Смольнім, де передав мені свої удостовірюючі грамоти представник фінляндської буржуазії, Свинкуя. Він дружньо стиснув мою руку; ми обмінялися компліментами. Се було потрібно. Одначе потрібне було, щоби бачити, що ся буржуазія обманювала народ, кажучи: „Москвині — поневіли, і Великороси хочуть прокоштувати Фінляндію".

Переходячи до розглянення відносин до революційної Німеччини, сказав: „Революція там розвивалась инакше ніж у нас, в деяких випадках скорше, а в деяких повільнійше і кровавими шляхами. У нас ні в одної партії не було думки мішати совіти з Установчими Зборами. Та ми повинні жити разом з тією нацією. Тепер найдемократичніші кола, що ми можемо бачити Німеччину, се куркам на сміх, се нісенітниця; то буржуазія має свої інтереси і свою вірну; все те кричить на кілька мілірдів голосів. У большевиків великі армії; вони хочуть при помочі побіди насадити в Німеччині большевиків".

Пересуджуючи спартакіядів доказує, як підбурюють робітників проти комуністів. Як довго буржуазія, велика і мала, бо навіть німецька робітнича партія, є під впливом сього мужика. „Большевики хочуть завести свій режим силою". — признанє політичних і тільки права на самоозначенє не обяснить положення. Ми повинні поступити так, щоби німецькі соціял-зрадники не могли сказати, що большевики намагають свою світову систему, яку мабуть можна би при помочі багнетів насадити в Берліні. Кожда нація повинна мати право на свобідне самоозначенє. Се обіцяє, щоби робітника на його власне опреділенє.

Шлях пролетаріят також вибрав. Останні вісті сказують робітничих рад Варшави такі: 350 соціял-зрадників і 297 комуністів. Можна сказати, що там по нашому революційному календарі неділяєтий вже надалі: тепер там місяць вересень-жовтень 1917 року.

Та перше всього там не видано декрету, що всі краї повинні приєднати большевицького календаря, а якщо сей декрет появиться, його не будуть приєстосовувати. На другому місці стоїть той факт, що більшість польських робітників, визначнійших ніж наші і культурнійших, стоїть на становищі національної оборони і національного соціялізму. Треба підкидати. Не пора там балакати про свобідне самоозначенє робітників.

Ми повинні організувати пропаганду для подобної диференциації. Ми організуємо. Одначе ніхто не стане уявляти собі, що ми можемо не приймати під теперішню хвилю праа польської нації на самоозначенє. Ясно. Польський пролетаріят йде тимсамим шляхом як і наш і йде до диктатури пролетаріяту, тільки не до такої, як в Росії.

Робітників лякають, кажучи їм, що Москалі, Великороси, що все гноблили Поляків, хочуть завдати в Польщі від покрипшою комуністичну великоросійську шовіністи.

В промовах, виголошених Леніном в обороні своєї лінії, він обстоював свою ідею, перестерігючи своїх товаришів від того рода шовінізму, який разом проявляється незалежно від їх власного бажаня і проголошуючи відповідно, не побоявся сказати їм: „Потерегіть комунізм і побачиєте великоросський шовінізм". Він, коли дав велику ненависть народів до Москалів підчас війни.

„Тілько тепер учимося шанувати минуле і те що нагоди. У нас є проблєм національності, котрі кажуть: „Одинока школа! не пробуйте вчити другої мови крім московської". На мою думку такі слова — не що инше як московський шовінізм. Ви гноблили, заглушали в нас. Треба боротьби проти цього".

Ленін кінчає доказами Пятакову, що совітська формула не може тепер заговорювати в Европі, де наші не лінши ще до такої стадії розвитку.

„Головна точка національного проблєму тепер в тім, що робітничі маси будуть тимсамими історичним шляхом, тільки що зигзаками і ріжними відхилями, що вся культурнійших націй не те, що менший культурніших.

Фінляндія йде шляхом ніж ми. Німеччина — ще инакше. Питаюся ще раз, кажучи, що ми повинні бути примусійні. Одначе треба боротись пропагандою, впливом партій, творенєм нових обєднань. Та тоді все дійшли, придержуючись одної і тої самої методи. Використуючи чи заміняти сю точку нашої програми значило би заглушувати питанє національностий. Се було би дивно, якщо істнували би люди без національних характеристичних рисів". Ту свого рода люди не істнують.

(„Humanite").

ЩО ТАКЕ „УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ ПАРТІЯ"?

(Причинок до історії приміряннях політичних партий).

Вийшці червня 1919 року, коли українська влада перенеслася до Каменця, серед політичної камінчиної організації Української Партії Хліборобів-демократів стався розкол. Хліборобів-демократи, принаймні їх керуючий центр, розпались на дві політичні табори, групу С. Шемета, що залишила за собою стару назву хліборобів-демократів і групу п. Богуна, що назвала себе Українською Народньою Партією. Але неводовзі між сими таборами почалися розмови про зєднання сих двох груп знову в одну партію. Треба додати, що ті дві групи, майже ідентичні між собою, зійшоться знову в одну групу.

Чи се були персональні непорозуміня між проводирями Партії Хліборобів-демократів, чи політичний маневр з певною ціллю, — чи партія Х. Л. вже на меті перемінити свою маловпливову на Національнянську назву: хліборобів-демократів на нищу, більш прикмну укр. народним масам, чи збільшити в такий спосіб право представництва у всеукраїнських національних організаціях — поки що тоді сказати.

Коли група п. Богуна (так звані „Богунівці") назвала себе „Українською Народньою Партією", — стара українська політична група, що істнує від 1901 року під назвою Української Народної Партії, і яка приєднала до Укр. Партії Самостійників-Соціялістів на державних підставах з застереженєм своєї історичної назви на Всеукраїнському Зїзді Самостійників-Соціялістів 17. грудня 1917 року — запротестувала проти недрежного приєднання своєї назви, рішно як запротестувала в сій справі офіціяльно II. Комітет У. Партії С. С. на таких підставах (наведемо зміст відповіди II. Комітету У. Партії С. С. до II. Комітету „неоодуговореної Укр. Народньої Партії).

1. Як відомо до Укр. Партії С. С. — 17. грудня 1917 року приєдналась політична група під назвою: Українська Народня Партія (У. Н. П.), яка істнує від 1901 року до сего часу і відіграла протягом 17 років свою історичну роль. Вся Українська Народня Партія приєдналась до Партії С. С. на федеративних основах, забезпечивши собі свою історичну назву, про що не раз писалось в газетах.

2. В основу програми Укр. Народньої Партії і таким чином діяльність Партії С. С. являється продовженєм діяльности і співпраці з Укр. Народньою Парт.

3. В Українській Центральній Раді У. Н. Партія мала 3 членів.

4. Таким чином від 17. грудня 1917 року Українська Партія Самостійників-Соціялістів мала офіціяльно застережене право на дві назви: а) Українська Партія Самостійників-Соціялістів і б) Українська Народня Партія (як напримад російська партія кадетів має дві назви: Конституційно-Демократична і Партія Народної Свободи).

5. Коли в січни 1918 року група Кистяківського і Ко. на своїх організаційних зборах хотіла назвати себе Українською Народньою Партією, то присутні тут 5 членів II. Ради, що нарекали до У. Н. Партії заявили, що політична група під назвою Українська Народня Партія уже істнує від 1901 року. Тоді група Кистяківського на тих же організаційних зборах назвала себе „Українською Народньою Демократичною Партією". Ся група потім швидко розпалась.

Треба думати, що з тих самих причин Українська Народня Республіканська Партія вставила слово: „республіканська".

7. В місяці лютім (22.) 1919 року в урядовій газеті „Стаька", що виходила у Винниці, було оповіщено II. Комітетом У. Партії С. С. що партія С. С. з огляду на її унікальні і складні дві назви: У. П. С. С. і У. Н. П., на сі дві назви має закоине право і сим попереджує всі політичні групи від привласнення якої будь — з сих двох назв. Се віємо II. Комітетом усіх українських партій.

Після сеї заяви послідуючі постанови II. Комітета II. С. С. були підписані вже назвами: „Українська Партія Самостійників-Соціялістів (У. Н. П.)".

8. Останні часи, коли з бігом обставин У. Партія С. С. протягом пяти місяців пересідувалась Урядом Петлюри, політична група в складі Партії Хліборобів-демократів під проводом п. Богуна назвала себе „Українською Народньою Партією".

Поява сеї нової групи викликала великі непорозуміня на Великій Україні.

В. К.

ВИПРОБУВАВШИ ЙОГО— ВЕРЕСЬ ХВАЛИТИ!

Про успішне діланє нашого ліку звісного яко „Кальварійське" Вино Лічиче, один з наших клієнтів пише так:

Дня 10. падолиста 1919.

Поважаний Пане Врублевский:

196 E. 4th Street,
M-t. New York, N. Y.

Прийміть Пане моє повідомленє, що я одержав „Кальварійське" Вино Лічиче з Вашої руки, з якого я вельми дуже вдоволений, бо воно так успішно ділає, як се Ви описуєте. Я не повідомляю Вас, доки сам його не випробував. Сей лік є добрий у всіх случаях, як для дітий так і для старших; з тої причини — я все поручаю Ваш знаменитий средства мойм знакомим, а вдячности для Вас желаю Вам многих літ житя для добра людскости і пишуть.

З поважанєм

Іван Сопко,
Morris Plains, N. J.

З БІЛОРУСИ.

Вечір 8 честь Шевченка в Гродні.

Дня 6. марта с. р. заходом літературної секції Громади білоруської молоді в Гродні відбулася літературно-вокальний вечір для вшанування памяти Тараса Шевченка.

Вечір відкрив гром. Баранов відповідною промовою, в якій підчеркнув велике значінє поета в історії відродженя українського народу. Прікутні вшанувати память поета постанем з місць і відспіванєм пісні. Відтак висухано лекції Вл. Курського на тему: „Тарас Шевченко і критичний огляд його творів". Кінцеву промову виголосив бл. Житуєвич, представляючи Шевченка яко національного поета. Виголошено теж цілий ряд віршів Шевченка по українськи і в білоруському перекладі. Хор відспівував українські і білоруські пісні. Загалом, вечір вийшов дуже симпатичний спомин.

З ЛЯЦЬКИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ В ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ.

На днях приарештовано двох жандармів, по переведенню наперед ревізи, гром. Марцю Стасишинову в домі її батька в Самборі, яка недавно вернулася з Каменця. Зразу сказали їй, що її заведуть до команданта горожанської сторожі на переслухание. Та замісць у команданта, опинилась вона в неопаленій тюрмі, а другого дня ранком під сильний мороз, в легкому убранню, перевезено арештовану до військового суду II. О. Г. У. Львові, де її одначе не принято, наслідком недостачі донесення. Другої ночі була вона в Самборі, а третьої ночі перед військовим судом в Перемишлі, який її одначе не приняв також ізза недостачі донесення і відіслав її до розвідного бюра, а відтам на міську поліцію. Тут стали шукати причини її арештовання і врешті найшли стежний лист з 10. серпня, 1919, оголошений інвіґіляційною централею у Львові, що арештована ділала на шкоду польської армії в користь Українців. Щойно тепер військова прокураторія на підставі сього листу уявнила приарештовану і віддала справу слідчому військовому судови. Військовий суд дві неділі шукав за донесенням, на підставі якого був зладжений стежний лист, а коли такого не найдено, випущено її на волю.

ВШЕХОЛЯКИ НЕВДОВОЛЕНІ ПЕТЛЮРОЮ.

Львівська вшехолячська газета „Слово Польске" в числі з 17. марта лютиться, що Петлюра зайняв у Варшаві один з найкрасших домів; що до нього приїзджають курери із заграниці; що ним інтересується заграниця. Домагається висвітлення „таємниці".

Вшехолячські лідери, гр. Скарбек, кс. Лютославскі і Сейда, домагались від правительства подрібних пояснень в тій справі. На превелике невдоволенє „Слова Польского" внесенє вняло. Більшість сойму вдоволилась заявою премієра, що для правительства було би некорисно давати тепер якнебудь пояснення.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ НА ПОСПІШНІ КОРАБЛІ ВИСИЛАЄ В МІСЯЦЮ ЦВІТНІ І МАЮ

СТАНДАРД БАНК

В наближаючім часі відходять до Европи отсі кораблі:

Лаврентайк	24. цьвітня до Гданьска.
Кай. Вікторія	24. „ до Відня і Гданьска
Фінляндія	1. мая до Відня
Ліцлянд	8. мая до Гданьска
Рочестер	11. мая до Відня

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ НА ВСІ КОРАБЕЛЬНІ ЛІНІЇ ПО КОМПАНЇЙНИХ ЦІНАХ.

1000 МАРОК ЗА $8.00

разом з пересилкою і повною гарантією висилає наш банк до Галичини. Ми стоїмо в звязи з европейськими державними банками і тому ми є вспні пересилати Ваші гроші скоро і безпечно по найнизшім воєнним курсі. Видаємо шифкарти „ЛЕЙЦ" до всіх світових ліній, приймаємо спокійливі на банкові книжки, за котрі платимо 4 процент, полагоджуємо всякі нотаріальні справи.

Наш банк відтворгий кождого дня до 8-ної годині вечер.

STANDARD BANK

ДАВНІЙШЕ LEDERER'S BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ЧЕСНА ОБСЛУГА І СОВІСНА ПОРАДА

єсть найважнійшою причиною чому тисячі Українців звертаються до

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА

в ФІЛАДЕЛФІЇ

в справі відїзду до краю, спровадженю родини до Америки і всіх инших справах. 42—

Як маєте вже пашпорт купуйте шифкарту тільки в Бюрі. Таким добродійством Ви поможете українському товариству а не чужому агентови.

Як не маєте пашпорту так ми Вам вистараємося. Пишіть по інформації до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.
322 North 8th St. Philadelphia, Pa.
Канцелярія Бюра міститься у власнім домі.

ПЕКЛО В ХАТІ!

ОБРАЗ З ЖИТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЇ
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
SVOBODA, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J

ШІФКАРТИ!

РОДИМЦІ!

Коли хочете їхати до краю то вдайтесь до нас. 39tw49

ПАШПОРТИ ВИРОБЛЯЄМО ЗОВСІМ ДАРОМ.
ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ на всі корабельні лінії.
ПОСИЛАЄМО гроші до старого краю, тепер доходять безпечно, певно і під повною гарантією, бо Американ Експрес Компанія дає запоруку 18.000.000 долярів.

Пишіть отже або зайдіть до нас з всякими справами, а отримаєте чесну і зовсім даромною пораду. Пашпорти виробляємо в коротім часі.

EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY,
115 First Street, New York, N. Y.

ВЕЛИКА ПАРТІЯ НАШИХ ЗЕМЛЯКІВ ВЕРТАЄ ДО КРАЮ ПІД ОПІКОЮ ПРОВІДНИКА

Український Банкер ГЕНРИК Я. ЗАРО посилає велику партію наших земляків під опікою провідника, котрий заопікувся людьми і заверне їх з Ню Йорку до Европи. Український Банкер ГЕНРИК К. ЗАРО рішився післати свого представника в тій цілі, щоби всі, котрі їдуть через його Банк, не мали ніяких перепон в дорозі з Ню Йорку до рідного краю. Представник українського Банкера ГЕНРИКА К. ЗАРО буде також нагладати, щоби багаж не затратився в дорозі, тілько щоби в цілости і в неушкодженім стані дістався на місце призначення. — Всі, котрі бажають прилучити ся до тої партії, нехай зараз зголосяться до українського Банкера ГЕНРИКА К. ЗАРО.

СПРОВАДЖЕНЄ З КРАЮ.

Представник українського Банкера ГЕНРИКА К. ЗАРО постарається відвідати в старім краю ті родини, що їх наші Земляки хотять спровадити з краю до Америки. Він поможе їм виїхати до Америки, а також виплатить їм гроші, які наші Земляки передадуть через представника, на руки уповноваженого українського Банкера ГЕНРИКА К. ЗАРО. 48—

Тому то всі, котрі хотіли спровадити своїх кревних або знайомих до Америки, або котрі би хотіли допоручити їм гроші через нашого представника, нехай негайно зажадають інформації від українського Банкера ГЕНРИКА К. ЗАРО.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

Уповноважений український Банкер ГЕНРИК К. ЗАРО посилає гроші телеграфічно або почтою по найнизшім курсі.

ВИМІНА ГРОЩИЙ

Уповноважений український Банкер ГЕНРИК К. ЗАРО зміняє має в запасі обильну скількість золота, срібла і паперових грошей, які продає по найнизшім чоденнім курсі.

КОЛЕКТОВАНЄ ГРОШИЙ

Уповноважений український Банкер ГЕНРИК К. ЗАРО помагає Землякам зколектувати зароблену платню і всякі инші гроші, які їм з якоїсь причини не виплачено.

ЛІБЕРТИ БОНДИ

Ліберти Бонди купує по щоденнім курсі.

ПАШПОРТИ

Український Банкер ГЕНРИК К. ЗАРО має спеціяльного урядника, котрий даром дає всякі інформації в пашпортових справах і помагає в найкоротшім часі дістати пашпорт.

Голоситься особисто або пишіть до:

HENRY C. ZARO, Banker
39 COOPER SQ., NEW YORK, N. Y.

ХОЧЕТЕ ЗЛОЖИТИ ГРОШІ В БЕЗПЕЧНІМ МІСЦІ? ХОЧЕТЕ ДІСТАТИ ВІД СВОЇХ ОЩАДНОСТИЙ ДОБРИЙ ПРОЦЕНТ?

ЗЛОЖІТЬ ІХ В

BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.

якого кличем є:

„НЕПРАВДОЮ ЛИШ ДО ЧАСУ, ЧЕСНОТОЮ НА ВСЕ".

Не переховуйте гроші в хатах в сінниках подушках, куфрах, але вкладайте їх до тревалого і безпечного банку.

ДЕ БИ ВИ НЕ БУЛИ

в дорозі, на далекім заході, на півночи чи на полудни, у великім місті або малій місцевости, можете переслати свої ощадности в редиструванім листі, на *Postal Money Order* або *Express Money Order*. По одержаню гроший вишлемо Вам банкову книжочку.

КОЛИ ПОТРЕБУЄТЕ ШИФКАРТУ ДО КРАЮ;
КОЛИ ПОТРЕБУЄТЕ ШИФКАРТУ ДЛЯ КОГОСЬ З КРАЮ СЮДИ;
КОЛИ ПОТРЕБУЄТЕ ВИСЛАТИ ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ;
КОЛИ МАЄТЕ ЯКУ КРАЙОВУ СПРАВУ ПОЛАГОДИТИ;

взагалі в кождій і якійнебудь потребі звертіться все з довірем до найбільшого чисто славянсько-християнського заведеня

BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.

ДОЛЯРИ ДО ГАЛИЧИНИ І ЛЕЇ ДО БУКОВИНИ

За доляра в краю дають більше марок як тут декотрі банкирі. НАШ СПОСІБ пересилки гроший до краю найлучший: скілько долярів пришлете до нас ТІЛЬКО ПЕРЕШЛЕМО з малим додатком на видатки.

ШИФКАРТИ З КРАЮ І ДО КРАЮ

Отже ще сьогодня довідайтесь у: 42-54

MARK BIRNBAUM,
11 THIRD AVENUE, межи 7. а 8. улицею NEW YORK, N. Y.

Найліпші Кораблі для наших Українців:

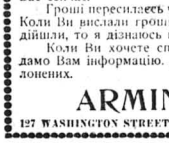

April 20.	Patria	Trieste
April 20.	Virginia	Danzig
May 5.	Canada	Trieste
May 5.	S. S. Regina d'Italia	Odessa

Ми доставляємо наших пасажирів на сам корабель. Ми поручаємо лише найліпші лінії корабельні. Спеціальну опіку віддаємо для жонатих еміґрантів і даємо їм

ТРЕТОЇ КЛЯСИ КАБИНИ.

По другій стороні урядник компанії очікує пасажирів і відводить їх до поїзду. Я обезпечую пакунки від всякої втрати.

Коли Ви маєте пашпорти приходіть сейчас. А коли не можете дістати пошпорт, то ми дістанемо його для Вас сейчас.

Гроші пересилаєсь через AMERICAN EXPRESS COMPANY.
Коли Ви вислали гроші до Европи і не знаєте чи гроші дійшли, то я дізнаюсь про се для Вас.

Коли Ви хочете спровадити сюди свою родину, ми дамо Вам інформацію. Даємо також інформації про полонених. 33—

ARMIN HERZEG,
127 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

МАЛИМ КОШТОМ

можете мати власну господарку і забезпечити собі Вашу будучність, щоби так тяжко не гарувати на старші літа. Можете у нас купити малу фарму о 10.000 квадратових стіп найліпшої урожайної землі, рівної, чистої без жадних корчів за 37-48

$375.00, $50.00 ЗГОРИ І $8.00 МІСЯЧНО НА ВИПЛАТ.

Земля находить ся при великім фабричнім місті Ню Брінсвік, стейт Ню Джерзи, 50.000 людности, 55 мінут віддалеви з Ню Йорку, де находять ся всїлякі фабрики, з доброю платнею. На тій землї вибудуємо Вам хату після Вашої вподоби, яку можете виплачувати таксамо як рент.

В разі купна компанїя вертає кошти подорожи.

Офіс отворений також в неділї до полудня.

Не зволікайте а рішайте ся скоро. Приймаємо Ліберти Бонди як готівку. Пишіть або голосіть ся по дальші інформації до

HAMILTON REALTY CO.,
63 PARK ROW, WORLD BLDG., ROOM 910, NEW YORK CITY.
КОМПАНІЯ Є ПІД КОНТРОЛЕЮ СТЕЙТУ.

ДО УКРАЇНЦІВ В BAYONNE, N. J.

Памятайте, що найбільший і найстарший Банк в Бейон, Н. Дж.

ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СЬВІТА

Ті, що вже дотепер пересилали через наш Банк гроші, знають, що НАШІ ЦІНИ Є ДАЛЕКО ДЕШЕВШІ НІЖ У ДРУГИХ.

Прийміть сей банк за свій, де Ви можете розмовитися по українськи. 45—

MECHANICS TRUST COMPANY
WEST 8th STREET, BAYONNE, N. J.

Отворений: від 9 рано до 5-ої попол.
В пятниці: від 9 рано до 9-ої вечер.

З ХОЛМЩИНИ.

(З листа до редакції львівської газети „Вперед").

„Просимо о поміч. Майже все население було насильно вивезено Москалями в 1915 році до Росії. Ще від 1918 р., коли то деякі вернулися з примусового заслання, затратили останні гроші на прокормлення своїх родин, живуть в страшній нуждї. Поворот вигнанців ще не покінчений. Вертаються у великих недостатках і не мають помочі. Застають свої майна понищеними, попаленими. Живуть в пивницях та землянках. Не мають средств на відбудову знищених мешкань. Пани все збіже запродують, а бідний люд пухне з голоду і вимирає. Все з кождим днем дорожіє. Кільо чорного хліба дійшло до 22 кор. Про бульбу нема що й думати. І пани заховали на дорозші часи. Як далі жити, не знаємо. Нїхто про нас не думає. Богатирі собі живуть та з нас бідних Українців насміваються. Представники теперішньої влади годують нас обіцянками.

Просимо Вас, земляки напі, о поміч. Не відмовте нам, для ссі забуті всіми української людности на Холмщині, братньої помочи в грошах, аголовно в харчах".

Селяни села Бозек на Холмщині.

(Слідує 50 підписів).

НАШІ ПОЛОНЕНІ У ВАРШАВІ.

(З письма до редакції „Вперед" у Львові).

Прийхала до нас одна жінка до свого брата і з пануком попала в наші руки одна сторінка часопису „Вперед". Не знали, як її читати, так втішились ми тим, що наконець побачили письмо в рідній мові. Як зрадили ми що ви, в рідному краю, живете; що боретесь. Та як жалко стало нам, полоненим У. С. С. (Українським Січовим Стрільцям) які вже рік тут сидимо між чужими, наче забуті, викляті. Находимось тут в шпиталю як інваліди, хто без руки, а хто без ніг і ждемо поки хтось до нас не навідається. Деякі з нас були в московському полоні, в далекій Сибірі, та і там про нас тямили і надсилали письма й книжки. А тепер, хоч близше ми, нїхто про нас не дбає. Хочби одну книжечку нам прислали, одно друковане, рідне слово, а не було-би нам так важко.

Пишу отсей лист лівою рікою, бо права лишилась під Перемишлянами дня 25. червня в часі другого наступу.

Наша адреса: Warszawa. Filia Szpitalu Mokotowskiego N. 168. Sala 3., ul. Czerniakowska.

Полонені У. С. С.

„ЛЯХИ СУДЯТЬ УКРАЇНЦІВ.

Кріси все ще перед судом.

Дня 12. м. м. відбулась у військовому суді ДОГ. у Львові головна розправа проти господарів: 1) Івана Думича з Камінної Гори, повіт Рава Руська, і 2) Антона Мазурека з Долини, о злочин з § 327 з. к. в. Першу розправу вів судя-майор др. Гехт, а другу судя-майор др. Ґізінські. Обох обжалованих увільнено. Потім щодо першого обжалованого виіс прок. майор др. Руг зажалене неважности, Обох боронив адв. др. І. Волошин.

За шпіонажу.

Перед військовим судом Д. О. Г. у Львові відбулась розправа проти Ольги Ірми Легкої, учениці учительської семинарії, обжалованої о шпіонажу в користь українських військ, якої мала допуститися в минулому році, перекрадаючись три рази через фронт зі Львова до Брухович, де мала подавати інформації про відносини у Львові, стан армії і т. п. Обжалувана, 17-літна дівчина, сестра пром. М. Катамаєвої, жінки майора українських військ, яка вже від 7 місяців находиться у вязниці, боронить ся на розправі тим, що тільки раз і то на основі перепустки ходила зі Львова до Брухович за провіянтами. В українській команді находилась як арештована, підозріла о шпіонажу в користь польських військ.

Пущену Українцями на свободу арештували в поворотній дорозі польські сторожі і присилували її вернутись до Брухович, щоби принести вісти про стан української армії. Як зізнали свідки, обжалована справді ще раз вертала до Брухович, але принесла інформації нецікаві або вже звісні. Тоді її знільнено. Щойно в серпні, 1919, арештовано її з того приводу і передержано до нинішнього дня. З огляду на недостачу позитивних доказів вини, обжалованому увільнив суд від вини і кари. Одначе прокуратор зголосив зажалене неважности і молода дівчина остає дальше в арештах. Розправі проводив майор Пляйнер, обжаловував майор др. Руг, боронив адвокат др. Хотінер.

За злочин проти „військової сили".

Перед військовим судом Д. О. Г. у Львові відбулася розправа проти Ілька Гутника, кравця із Зашкова, обжалованого за перехованнє оружя й амуніції. Обжалуване опиралось на тому, що за стодолою обжалованого найдено один карабін і 10 набоїв. Супроти недостачі ніяких инших доказів, обжалованого інваліда без ноги, який вже 2 роки пересидів в Талергофі увільнив суд від вини і кари. Проводив розправу камітан Сроковскі; обжаловував прокуратор майор Орскі; боронив адвокат др. Хотінер.

За невіддачу крісів.

Дня 13. марта засіли на лаві обжалованих перед військовим судом Д. О. Г. у Львові Григорій Максимяк, Богдан Музичок, Клим Обертас і Василь Шимків, всі з Виждова, повіт Сокаль, обвинені о злочин ізза § 237. з. к. в., попонений мимо через те, що як бувші українські жовнірі не віддали добровільно крісів. По переведеній розправі під проводом судиї майора Геттінгера всіх усіднено. Обжаловував шеф прокураторії майор Луковскі, боронив адв. др. Ів. Волошин. Як причину увільнення приняв суд, що обвинені як бувші жовнірі не видали крісів з боязни перед арештованнєм, зглядно перед полоном.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 127, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю 25. цвітня, о годині 6-тій вечер, в гали Українскої Січи під ч. 29 Кімо ул. Всі члени мають явитися, а довгуючі мають вирівнати свої залегло́сти, бо противнім разі будуть суспендовані. — Е. Тимкович, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. „Українські Січові Стрільці", від. 44, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 25. цвітня, о годині 1.30 пополудни, в парафіяльній школі. Кождий член обовязаний явитися на означений час. — А. Чепелюк, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, подає до відома своїх членам, що в неділю рано, 25. цвітня, відбудеться посвячене прапорів в церкві при улици Ван Бюрен, Пасейк, Н. Дж., Всі члени мають прибути. Просимо Хвальні пасейскі Товариства, щоби також прибули. — М. Сасс, Н. Ничка, П. Похмурський.

ДО УКРАЇНЦІВ ІЗ СТРУСЬВЩИНИ.

Дуже важні наради в справі запомоги потерпіших наслідком війни Українців із Струсова й околиці (поніж Теребовля, Галичина) відбудеться в сего вівторка, дня 20. цвітня, о годині 8-мій вечером, в Укр. Нар. Домі в Ню Йорку (в салі ч. 1), 217-19-1ст 6-та улиця. Всіх Українців і Українок теребовельского повіту проситься на сі наради конечно прибути. 47-48

о. В. Меренків
Осип Стеткевич.

КОЛИ ВАМ МИНУЛО 40

ВАМ БЕЗУМОВНО ОПЛАТИТЬСЯ

від часу до часу прочистити Вашу тілесну систему з усїх нечистостий; оживити молодощ, управильнити давнє кишку, усунути отрую з нирок і обновити немічну, занепадаючу кров. Природа шукає помочи лише в природі.

BULGARIAN BLOOD TEA

(Болгарський Чай на Кров)

є самопринодною і рідкою рецептою.

Продаєсь у всїх аптиках.

або вишлемо почтою, одну велику для родини коробку за $1.25 або 3 коробки за $3.15 або 6 коробок за $5.25. Адресуйте: H. H. Von Schlick, President Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

ЗАКАРПАТТЄ, СХІДНА ГАЛИЧИНА І ЧЕСЬКОСЛОВАЦЬКА ДЕРЖАВА.

Під сим наголовком появилася в праській газеті „Трібіна" з 22. лютого с. р. довша стаття д-ра Льонгина Цегельського яко відповідь на статтю чеського редактора Ф. Заплетала. У своїй статті п. з. „О нашу Русь" навів Заплеталь ріжні факти та питати з послідної доби, які торкаються Петлюри, Денікіна, большевиків і Поляків, головно у справі їх намірів в східно-галицькому питанню, а також в питанню Карпатської Руси та чеських воріт до Східної Европи. Петлюра і Денікін, каже Заплеталь, зреклися Західної України в користь Поляків за їх допомогу в боротьбі проти большевиків, а тим скріпили тільки польсько-мадярські наміри, ведуті Чехословаччиною від Сходу Европи. Автор покладає надії на російських большевиків, які проголосили самостійну українську саветську республіку із Східною Галичиною, а через те осягнули би Чехи свою ціль, то значить злуку зі Східною Европою. На потвердженнє своїх виводів навів автор також статтю Михайла Новаковського.

Др. Цегельський простує сі виводи Заплетала, доказуючи, що акт Андрія Лівицького з 2. грудня р. р. не має жадного правного значіння, бо не є ратифікований леґальною українською властю та не є підписаний всіми членами місії Лівицького, а навіть сам Петлюра його не ратифікував. Широкі маси українського народу і галицька армія змели би з політичної арени кождого політика, який посмів би зректися Східної Галичини, зрошеної потом і кровю українських синів, в користь Польщі. Україна має дальше великий інтерес в сьому, аби мати свобідну дорогу до Европи без польської або мадярської контролі, а се осягне тоді, коли до неї буде належати Східна Галичина, отже коли буде межувати з Чехословаччиною. В сьому сходяться інтереси України і Чехословаччини. Впрочім стоять галицькі Українці на становище, що Східна Галичина мусить ділити політичну долю Києва. С вправді під сю пору між Українцями ріжні течії, ріжні орієнтації, однак хто знає, серед яких тяжких умовин приходиться Україні вести свою національну боротьбу, той напевно простить їм їх колибання.

Дотично другої справи, іменно Закарпаття, Заплеталь опираючись на статті М. Новаковського, в якій він хотів би получити з частиною України, що мала б стояти під протекторатом Польщі і Карпатську Русь, називає сей промах посягненем на суверенні права чеськословацької республіки. Др. Цегельський каже у відповідь на се, що головна річ не в сьому, чи Закарпаттє належить до чеськословацької республіки чи до України, а в тому, аби чеськословацька республіка і Україна мали спільну границю і безпосередну злуку. Чи ся границя буде йти хребтом Карпат чи по словацько-українській етноґрафічній границі, є для обох сторін другорядним питанням. Якщо надана нашим закарпатським братам автономія заспокоїть їх, то нехай остають в чеськословацькій республіці; колиб однак вони хотіли належати до України, то вже і в інтересі самих Чехів не буде лежати задержувати при собі 450.000 ворожих ґрецентистів.

Не треба тому непокоїтись нині таким ідовкремленим голосом приватної людини, як М. Новаковський. В літі 1919 р. звернувся західноукраїнський уряд через д-ра Голубовича до Праги з бажанням злучити Східну Галичину з Чехословаччиною на федеративній основі. Хто отже хотів би злучити цілу Галичину з Чехословаччиною, не стане її ворогом задля границь із Закарпаттєм.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Довгота 6 цалів і ¾

ПРАКТИЧНЕ ШИЛО ДО НАПРАВИ

Найлучший знаряд який Ви повинні мати для дому і стайнї. Направите ним упряж, черевики, чоботи, міхи, карпети, дени, і взагалі все. Вони дуже скоро, а навіть лучше ніж машина. Ціна $1.00 з додатком 25 ярдів шевської дратви і дві ілли (проста і закривлена). Ігли суть рівнасті до занимання дратви. Не посилайте ані цента, лише се оголошенє і свій виразний адрес, а заплатите при отриманю. Засторо гроші на жадане. 44-2

PEOPLE'S SUPPLY CO., Dept. 92, Box 51, Sta. D, New York, N. Y.

ЧИ ВИ Є ХОРІ? ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лікар не міг Вас вилічити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПРИВЕРНУ ВАС НАЗАД ДО ЗДОРОВЯ.

Віддалі або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково обслугені. Я є найбільший в Пітсбурзї спеціяліст і лічу мущин вже від багатьох літ. Маю найліпше знаряддє скоро, научене X-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через зеркало. Наєсний рецептуром хворощі, як є тревалі і упорчиві лікарства, НЕ ПАДУМУТЕ СЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна зіванта переконає Вас, що я можу для Вас вдіяти.

Посідаю спеціяльні ліки на хоробу крови і лічу слабости в протягу кількох днів. Я вилічив тисячі випадків слабости мущин, хороби сікрні, ревматизм, хороби жолудка і трощів, спеціяльна, гемороїди і всї хронічні слабости. ЦІНИ ДУЖЕ УМІРКОВАНІ. 38-49

Prof. Dr. H. G. BAER, 811 SMITHFIELD STREET, PITTSBURGH, PA.
НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витайте се оголошенє і принесіть його зі собою.

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузї, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузї, чи Вам лічене що поможе.

Др. Кауфман

ЛІЧИТЬ всї отсї недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною примінюючи електричну і помножений воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затрощя і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болї голови, завороти, болї крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, паралїж, випадане волосся. Лічить всї жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 8. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви не могли найти доси ліцьки у Ваших терпінях і попали в знепіру і все занехали, то зголосіть ся, щоб бути безплатно оглядненим і зясгнути моєї опінії та поради. Позаяк я маю 17-літну медичну і операційну практику в лїченю ХРОНІЧНИХ, НЕРВОВИХ І ЗЛОЖЕНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН, Ви осягнете користи з мого досьвіду, кождого разу, коли лише мене відвідаєте. Я приміняю для Вас найновійші наукові методи лїчення, так електричні як і медичні, якими розпоряджаю. Коли після моєї опінії не буду мій Вам поможи, то я не потребую Ваших гроший. Коли Ви є недужі, ослаблені, нервові або нервовні, порадьте ся мене ще нині.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

КОТРІ ТЕРПЛЯТЬ НА ХРОНІЧНІ, НЕРВОВІ, КРОВНІ, СІКРНІ АБО ЗЛОЖЕНІ НЕДУГИ, АБО КОЛИ ВИ Є ДІТКИНЕЮ ДОЛЯГЛИВОСТЯМИ ЖОЛУДКА, КИШОК, ПЕЧІНКИ І НИРОК, АБО КОЛИ МАЄТЕ РЕВМАТИЗМ, БОЛІ В КРИЖАХ АБО ВЯЗАХ, ВТРАТУ АПЕТИТУ, БОЛІ ГОЛОВИ, ЗАПІР, ЗАВОРОТИ ГОЛОВИ, КАТАР ГОЛОВИ, НОСА І ГОРЛА, ПОРАДЬТЕ СЯ У МЕНЕ.

Не тратьте більше часу ні гроший.

Мої офіси є заосмотрені новими електричними і медичними знаряддями, які дали поміч коли другі методи завели.

Сотки операцій як у мущин так і женщин уникнено через скоре властиве застосоване найновійших наукових метод.

Мої ціни за лїчене є дуже приступні і не більші як Ви в силі і хочете заплатити за поміч і успіхи осягнені через мене.

ПАМЯТАЙТЕ. Порада і ОГЛЯДИНИ даром. Звертайте недогадні і невдалстне лїчене є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного лікаря.

Годині приняття: від 9. рано до 4. попол. і від 6 до 8 вечер.

DR. RUSSELL, В неділї і сьвята від 10-ої до 2-ої в полудне.

176 E. JEFFERSON AV., другі двері на схід від Вудвард, DETROIT, MICH.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ
В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЕКТРИКОЮ
БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.
117 E. 17th St.,

Він уже вилічив тисячі людий і бажав би і Вас вилічити, коли терпите на нирки або міхур, сікрну недугу, сечу, пропухлину, гемороїди, фістулу, ревматизм, неврагію, нервовість, болї кривлиць, слабости носа, горла і жолудка, кашель, заступ, задишане легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікарі, який лічив Вас ще не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Годині: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

ХОРІ МУЩИНИ

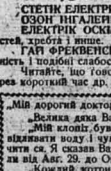

або женщини, котрі терплять на нервовість, на хронічні або застарілі слабости, нехай найдуть до др. Кавфмана, спеціяліста, під ч. 607 Маркет улиця, Філядельфія, Па., і забудуть свої клопоти. Він має 20 літ досьвідчу і спеціяліст може скорше відвайти причину ваших дійсних клопотів. Він може Вам дати поміч яка в коротці приверне Вам може добре здоровлє.

Він має в своїм офісі всї нові апарати до оглядненя хорих, як ЕКС-РЕЙ машину і инше, а є так виносжений, що може робити розвідки крови, аналізу урини, та инше.

Він має нові електричні апарати для обкурюваня і ковпі на слідуючі слабости:

СТЕТІК ЕЛЕКТРИСИТИ—На нервові клопоти.
ОЗОН ІНГАЛЕНШЕН—На всї хороби легких, бронхітіс і катар.
ЕЛЕКТРІК ОСКІЛЕЙТОР—На болї нирок, жолудка, внутренностей, хребта і инше.
ГАРФ ФРЕЖЕНСИ ВАОЛЕТ РЕЙ—На ревматизм, сциятіке, штивність і подібні слабости.

Читайте, що говорить вилчений пацієнт по тім, як його лічив через короткий час др. Кавфман:

„Мій дорогий доктор Кавфман.

„Велика дяка Вам за вилїчене мене по коротким лїченю.

„Мій клопіт, бо сей, що я мусів вставати в ночи 5 або 6 разів відвідати воду і чувем при сім великий біль. З тим прийшов я лїчити ся. Я сказав Вам, що я терпляю на се від 18 літ і Ви мене вилїчили від Авг. 29. до Окт. 20 1919 і вилїчили мене зовсїм довершено.

„Кождий, котрий має хоробу сего рода, повинен йти до Вас на лїчене, а я певний, що скоро буде вилїчений.

„Дуже вдячний Вам за се, що Ви зробили для мене.

Ваш пацієнт,

(Адреса на жадане). „No. 8862—Ft. Лавоїс".

Dr. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, PHILADELPHIA, PA.

Кождий мущина і женщина, які в хорі, можуть мати оглядини лїкарські даром, позаяк оглядини і порада є безплатні. Годині офісові від 9. рано до 8. вечер. В неділю від 10. рано до 1. пополудни.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялістом недуг мужеських, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий у се своє знане і довголітну практику віддає для України надармо.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт.

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щоня від 9. рано до 8. веч. В Пятницї від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

SANTAL CAPSULES MIDY

ритуки в 24 годинах

Кожда начка має наверх з

Уникайте підробок.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦЇТ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. С. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ КОЛУДУНОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУДНЕ ЖИВІТ, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШЕТЬ ЛИСТ І ОПИШЕТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧИТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.

827 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-той рано до 2-го пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ЧУДЕСНА ЛЕКАРСТВА

висилайте або беріть з собою до старого краю, бо там нема. Маємо великий вибір хусток замових і літних Ціна їх як слідує:

Хустка з волоски, біла, 46x46 цалів	$3.00
Хустка з волоски, біла або чорна, 60x60 цалів	5.00
Хустка велика, вовняна 2x2 ярди	7.00
Хустка велика, зимова, до завиння	10.00
Хустинки, літні, білі, по	2.00
Хустини літні, чорна або брунова з френзлями	4.00

Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,

168 E. 4th St., bet. 1st and Ave. A, NEW YORK, N. Y.

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в українській мові. На ній є виразно намальовані всі міста, містечка, гори, ріки, зелїзниці і села. Такої мапи ще в Америці не було. ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦНТ. (Приймаємо одиноцентові марки). Замовляйте зараз, бо накład невеликий. 36—

PEOPLES SUPPLY CO., Dept. J, Sta. D., Box 51, New York, N. Y.

ВІДЗИСКАНЕ ЗДОРОВЛЄ

Терпів два роки, а тепер може вже працювати. Уважав, що дальше лїченє є лише втратою часу і грошей.

Я терпів через два роки так, що часто не міг робити і мій стан здоровля дійшов до того, що я попав у знаєвіру про можливість вилїчення. По прочитанню лїчничої методи д-ра Ганиона, я рішився його відвідати. Я істнім чим підданий розладові системи кровообіг, відповідно до вимог моєї недуги, і протягом місяця мій стан поліпшився так, що я можу знов працювати. Я пишу се в знак моєї вдячности за те, що він здїлав для мене.

F. WAGNER,

128 Palisade Ave., Bogota, N. J.

15-го падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь иньо постаталу або застарілу недугу і хочете бути помочи спеціялїсти прийдіть до мене безповоротно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду без нїякої переміни у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в Тінсаймм будинку, і мене знають як осторожного, реального і успішного лїкаря. Одна візита в мойм офісі і точна екзамінація уневчить Вас, що я вперну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослабленє, кровні і скірні недуги, мячучість Вам в очах, слабе тїлоть, слабі і нервові нерви, безсонницю, біль в кажу і кривах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жолудка і недомагання кишок, болї нервальгиї, тремтиня на руках і нервів, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЕКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРІКУВАННЯ І ІНГАЛЯЦІРНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕННЯ.

Порада зовсім даром. Прийдіть нині. Не відкладайте.

DR. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 EAST 14th STREET

Напроти Tammany Hall, New York.

Години офісові: Денні від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і приньші сьвяти від 10. до 2. в пополудне лише.

Особна консультацийна покій.

ОРІЄНТАЦІЯ.

Дивно сьпіла річ — орієнтація. Нїчіть сама дика фантазія не може видумати більше смішного. Остатні місяцї по кожен бачите, здаєм, ряди фактів, безперечно дійсних, що зада великої скількости людий орієнтація Ніби фокус! брудна, спекулятивна і нечесна производність.

Пригадаєм мені такий випадок. То було в часи повстання проти гетьманської влади на Харківщині. В той момент у місті Харкові правило вже дві влади: гетьманська, та повстанчеська; в самім місті стояв гарнізон німецьких військ. В одну ніч, на протязі декількох годин, невідомих скількість козаків, підпадавших під наказ гетьмана Болобовича, розброюють. Ура гетьманські козаки і чи можна подумати, ні одної жертви не потягло за собою се явище!

Одноразово, рано́м другого дня, були оголошені відозви: одна від Добровольчеського Центру, другу з підписом отамана Болобовича. Обидві закликали військових себе до військових і обидві закривали нелаєуханими смертною карою.

Денікін і Болобович! Ті дві фігури були в той день загальним предметом обговорень. Перший мусїв, хотїв, чи не хотїв, в ряди Добровольчої Армії, а другий — закликав до Армії Української Народньої Республіки. Українцям, поки українське право краю, тривалось в той день з більш меньш лівки...

Хто одержав побіду?

Кинулись, хто торкалось, до орієнтації. Як пчелиє збурушились... О треба було бачити, як заворушились представники добровольчого центру і гетьманської полиці, в той розгоряченім, обма відозвами було наказано зберігати кунність. Старші представники полків запевняли Болобовича, що вони в повнім складі, і стоять, підтримують Український Народ чи Владу... Нарешті, Добровольчий Центр добився тимчасового успіху Змушена військова влада запропонувала отаману Болобовичу залишити Харків і розташуватись де завгодно але не ближче як на 20 верстов від Харкова. Українські частини відійшли. Після сього розпочалась діяльність гайдамацької влади. Кожда дивізія нейтральною...Та не так стаєсь як жадалось.

Завілись ріжні агітатори, правоверіка, почались обмінки, розпорядження і нарешті запропоновано було всім військовим дати підпис на окремих аркушах паперу з Запевненем (!), що такі реєстри будуть надіслані до Штабу Денікіна, „хто і де бажає служити". Розуміте... Всі зажахнувались. Дехто рішучо відмовив писатися тілько до Денікіна і розпочали писатись. Лише з боку української влади не було агітації, але в останній момент Україні завернувшись і на неї з утвореними підписами були зняті. Нетерпіння була скликана нарада військових всіх полків. Питанє формулювалось так: Хто не до Денікіна! той до українських військ або нікуди але всі вже памятали, що до Денікіна! Ніхто не хотїв підписом сказати, Хто — куди. Орієнтація мусїть бути зясована негайно. Зайлась, що всі одразу стали Денікіним, так тілько здавалось. Купка Українців несподівано заспівала „Ще не вмерла..." „Заповіт" і демонстративно покинула Денікіна. Нерішудий момент. Українська купка військових першою устворила підпис: „До війск Української Народньої Республіки", і „стікаючись" вліз демократичне крило. А тут ще сталась така подія. Головний представник Добровольчого Центру оголосив до відома всіх, хто зміняється до війск Денікіна, залишиться в місті Харкові, хто до війск українських — будуть надіслані до Полтави.

Це позаумало се юнаків Українців. Не залякало їх розставання з рідною хатою, з рідними, близкими. Їх було трудно зняти до 20-ти. Хиба не тяжкий був стан? Але вони твердо трималися. Решта записалась до Денікіна. На другий день ситуація змінилась. Біда орієнтація: їсталось їй в той день. Одні кляли її за те, що вона вчора їх одурила; другі кляли її за те, що вона зараз не одурила. Одні, хотїли, хотїли, хотїли крикнути: „ми без орієнтації". Причина залоупалась ось в чому. В той день стало відомо, що всі Денікіні Українці, що їдуть на Дон, а в Харкові залишаються Українці.

От ту і гадай! Смішна, надмір сьмішна вийшла історія. З одного боку сильна рука Денікіна, а з другого рідний Харків.

Орієнтація змінилась. Українці відїхали стадом до праці в полках, зіпхнувши гетьманських вассалів, а так звані денікінці, або непорозуміння орієнтації, дивовижно потягнулись до них у війск. Та добре серце в Українців. Принятли, нагодували, забезпечили, матеріяльний бік життя, навіть не докоряли... і щось зарегістрували.

Опинилась Українська армія в такім стані і знову орієнтація... Нищовіти і втикати. А якщо ми одо орієнтації? Подивіть на українські народні, у Ліяків порядок!. Розумієте?

II.

Хто не знає, як відносились і відносяться Поляки до полонених та інтернованих Українців? Жадок ніг під „Ясновельможних" ляхів, коли, хто, хто не віре, запевняється, що мало яка наша здобна на такі звірства.

Перейшовши кордон териториї України, польська військова влада наказала кому сам забрати інвалідів Українців і ставити робота.

„Ні, ні, ми Українців бієтесь Бога", кричать будці Денікіно-Українці. Ось чоловік по одному вагонами, інші, і поки сьвіт в руки польського жовнїра, ріжні посвідки, тілько, бороди боже, — не українські! Чекали на него якоїсь ніхостя, а чи то-до-бо-ди-ни! Ціпом розбрелися з якими пиганями? „Там", махнувши кулаком, розберуться, одповідає жовнїр, і якщо що пропадає, то вже... Бере 17. ту коменданта. От так оказія: за що-ж нас зарештували; яка сам пришлати до Польщі, ми-ж не вороги ми-ж не спіючого України... Ні, тут помилка. Комендант безумовно розбереться і, трохи заспокоївшись, пленсь до коменданта.

Поїхали троки Україну, похвалили над „би те чуй комендант і чекають що скаже сей останній. І ми ду-ні-ні-ні-ти-ки неспокійно ждемо, поїхали, пішлися, чи не одурила орієнтація. Ні, О, яка радість, яке щастє. Комендант подивився на документи, побіжав і ласкаво порадив їхати до Варшави, бо там, ніби-то працюють руські організації і допомагають росіянам, а щоб поїзда не обтикали, комендант запропонував зібратись всім на дверь і всіх до Варшави відрядить на кошти польської держави. Отсе, хиба це не чудово? Хиба такого ніхтоюму вони сподівались. Сподівались тілько Орієнтація не обдурила. Вивіють польський дух і порядність відношень. Радість, щастя ніх не вміститься як на Українцїв.

Ось Лавреть. Зібралось поїзоків 600 „запрохших" до Варшави і чекають потягу. Одні кажуть, що потяг буде не товарний, бо Поляки порозбирали всі вагони по вагонах, а що вагони брудні, то не є зле, можно підмести... Робити нема чого — підмели тілько вагонів і розлїгались. Не одна польській вісі подобався. Їхати до Варшави. Знайшлось не мало таких, котрі отверто казали, що бу-ди-ть вважати заїзда або підпасти під польське підданство.

Знову орієнтація. По дорозі на еша-лон напали галерчики і от тут одразу помішались заїзда і ніхто не ставе дивились ні на які причери. Не одна ніжка, не одна ніжка була обпаженим на ніть єдиниці... Орієнтація обмилуєть Змушена бранцям помінитись у тифозних полонених. Іронія судьби. А всьому винна орієнтація. Як же пізнати ро-ди-ш...

III.

Житє в польських таборах для полонених та інтернованих заслугує уваги. Бараки, в яких містяться люди тесить гидкі. Харч остілько слабий що декілька днів перебування на тім харчах викликають ріжні хороби, нерненість і люди стають схожими на тіи. Смерть щоденно підкошує молоді, підмолені польською неволею і щоденно Українця страча десятки своїх синів. А відношенє! Се — жах. Колись картини відношень до українських полонених та інтернованих в польських таборах обмалюється докладно більшим з зелїзними нервами. Дуже болїзна в відношенях, фізичне і моральне бичування Українців здається склалося в обовязок зібрової влади.

Хвиля орієнтації знову обманула. Хай се роблять з Українцями, — вони ж вороги, а чому-ж нас не відріжнюють? — тяженько шопочуть. Ми ж себе ті, які мають посвідки про належність до російської нації. Де-ж ти? Між сані до них прийшли, заїзда чого вони нас одурили? — перервано, але тихо шопочуть покритежні. Добре Варшава. Дякуємо... Розносно гомоніти не вільно — підслуха чи лиш жовнїр і той біда. Взагалі в Польщу, кляньть орієнтацію і знову чіпаються за щось нове...

Радість, сьмішна, ще тихенько про віщо шопочуться. Та чи мож-ж-ж не радіти? Юденич формує чинні. Одразу чіпуються, пишуть заявки, „і стікаються" від демократичних святиню шануять пімну орієнтацію. „Одна неполїзна". Бачуть се Поляки і поліпшують стан людий? Ні, хто зміняється до війск Денікіна, перенеті поліпшення стану, весело підмогуючи один одному... А скільки тероїв одразу опрудилось. Всего Кіев, Кіевщина, Київ не вистарчило коли-ти розпочати будувати монументи сим лицарям. І сьмішна і сумна картина.

Чекають відїзду до Юденича.

Тепер вже не кленуть Поляків, бо бачуть, що зрозуміли Поляки свою помилку... Та я то правда, хибає одразу можна розібратись! Тепер кленуть тілько ту, яка, яко мати рідна, турбовалась про нас, кленуть Україну. Одна наперед другого вихвалаються своїми гидкими подіями на школу України і несло єхидно хихикають. Шкіпа! Ось-ньо! Такою, що таким шляхом слікувались прибрати собі авансом пошну в майбутній службі на користь неподомній.

А відїзд „дею" так шарпали, так шамотовали, що навіть чудом якимсь вісто від вагонку „Да здравствует..." У них не було їзеї, вони без сорому дурили і себе і других і знали се, та чи можнаж инакше?... Тодіж-ж на користь від орієнтації.

Дочекались. Поїхали. Крикнули, правда рідненько, „хай жиє Польщі... (дивіться!) і у мріях вже бу-ть-ть свою будучність. Їхали до „свіх" де все пахне приємністю.

IV.

До Юденича не доїхали. На шляху спіткав їх Бермонт. Звсували, чи платять гроші, чи добрий харч і недовго міркуючи наняліз до Бермонта. Та чиїсь-ж це все рівно куди наїнтись! І там і тут однакове гасло „Одна неполїзна", а грошева справа у Бермонта в красних обставинах... Залишились і поучають себе шляхом задоволеними. Пройшла чутка про наступ на большевиків, сміло у мріях підходили до Москви і здавалось піймали такі большевиків. А бить-ть прийшлось не з большевиками, а з латишською демократичною армією, армією можливих реформ. З почину малі маленький успіх і раділи. Та не вічне щастє. Латишська армія упертю не поїхала пустити до себе не „бажних" їстей і зброю попрощали відійти куди небудь... Зашопотіли: Клята орієнтація на першім плані! Треба шукати нових затишків. А те: до Поляків перетатись боязко. Латиші не охоче приймають, що робити, куди дїватись?

Покопались у мішенях, найшли свідоцтва і бережно-бережно перечитали їх. О, яке несподіване щастє! То були посвідчення про належність до українських або військ, або инших яких інших, котрі їх ще не зовсїм дістались... А колись хотїлесь непомітно для других викинути; добре, що не викинув.

Нова орієнтація.

V.

Пригадали трохи українську мову, котру не так давно ганьбили і підіймали речик, обережно перечитали дорогі папіці і потягнулись до Берлїну. А в Берлїні є і добрі люди і недобрі відношення. Та що відношенні! Є орієнтації, котрі дають і сало, і хлїб, і гроші, і теплу кімнату.

Ті добрі люди — представники Українського Держави, а місцеві організації — продукти праці тих представників.

Орієнтація змінилась. Радо-раді-радо ждемо, бо і ми-ж... Та, на жаль, до Україну навіть житє покладали!...

Сьмішна, дивно сьмішна річ орієнтація, а ще сьмішнїйше те, що момент — пан переконїть...

Гр. Молодий.

(„Шлях").

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарні „Свободи".

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сїй рубрицї містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програм, ім'ен осіб беручих участь і без довших поясьнень).

NEW YORK, N. Y.

Українське Тов. „Просьвіта" в Ню Йорку відходить свою 5-ту річ. Тодівенна „ПІДПАНКИ" в неділю, 25. цвітня 1920. точно о годині 5-тій вечер, в гали Укр. Народного Дому, 217-19 1ст 6-та ул. Ню Йорк. Режісер С. Голишевський. Музика Смолинського. Вступ: $1.00, 75 і 50 цнт. Ся драма з часів панщинних буде пораз перший виставлена на сцену в Ню Йорку. 48-49

ANSONIA, DERBY, SHELTON і SEYMOUR, CONN.

Подаєсь до відома, що заходом Амер. Укр. Освітнього Клюбу відбудеться ВЕЛИКИЙ БАЛЬ, дня 24-го квітня в гали McCormack на 3-ій улиці в Сімор. Конн. Початок точно о 5-ій годині вечером. За первородну музику і найлїпшу обслугу ручить вже з гори — КОМІТЕТ. 47-48

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошення женитьби не приймаєть.— За одно поміщенє платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку кождого поміщеня. Після сих дворазове оголошенє з 6 стрічок виносить $1.00).

Не належиться взяти відповідий на листи в справі оголошень, зладжаних в „Свободі", бо на такі листи адміністрація не відповідає, але передає їх сторонам, які подали оголошенє. Від сторін належить сподіватися відповіди.

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на ферми, то на кораблях цїлий на годин денно при легкім занятю, нехай звернеться до:

GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich St., New York.

Пошукую свого дядюка ІВАСЯ МОСЬЛАНА і ІВАСЯ ГУРСЬКОГО, з села Розвідки, повіт Золочів, Гал. Вони будучи в Нїмеччині робили в місті Schermbeck, опісля виїхали до Америки. Я радо знати чи вони тут не перебувають чи виїхали до краю. Прошу повідомити на адресу: STACH KUZ●SZYN, 228 E. 12th Street, New York, N. Y. 48-50

Пошукую свого брата МИХАЙЛА ЛИТОВИЦЬКОГО, походячого з села Чорна, повіт Ясло, Галичина. Має находитися в Нюарку або в околиці Ню Йорку. Хтобі о нїм знав, най мене повідомить а дістане 10 доларів на дорогу. Адреса: MARIA LITOWICKA, 145 Franklin Street, Johnstown, Pa. 43-48

Пошукую ГРИНЬКА ГРАНИЧКА, з села Ушні, пов. Золочів, Галичина. Хтобі про него знав або він сам зволить зголоситись на адресу: THEODORE TYMKOWICZ, Deerfield, Mass. 47-49

Пошукую свого брата ПЕТРА ТЕРЕШКИ, з села Нерменлова, Галичина. Хтобі о нїм знав або він сам зволить зголоситись до: PRED TERESZKA, Brule Mines, Alta, Canada. 47-50

Пошукую свого шваґра ІВАНА БОДНАРА, з села Черняховець, Галичина. Хтобі о нїм знав або він сам зволить зголоситись на адресу: JAPA POPIW, 167 Chicago St., Buffalo, N. Y. 47-48

ПОШУКУЮ женщин, котра стояла би занятися хатою і доглядом двоє дітий, хлопець 3 а дівчина 5-літна. Прошу голоситись на адресу: J. B., R. F. D. 3, Box 73, Irwin, Pa. 48-49

ЩОСЬ ДУЖЕ цікавого для кавалерів і вдівців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: ROYAL SALES CO., Station O, New York City. 25—

Пошукую НИКОЛУ ПАВЛОВСЬКОГО, родом з Коломіи, Гал. Має перебувати в Канаді. Хтобі о нїм знав або він сам, прошу зголоситись у важній справі на адресу: ANTHONY MIELNIK, 413 First Ave., New York, N. Y. 48-50

ПОТРЕБА женщини або дївчини до домашної обслуги — варити і працювати при 2 дїтях. Вдержаня. Платня $55.00 місячно, з мешканнєм і харчом. Голоситись до: MIKE PETERS, 550 Riverside Drive, W. 127th St., New York, N. Y. 47-48

ДЯКОУЧИТЕЛЬ квітований, з гарним тенорним голосом гладає подання при кавалерскім, вдівцевім і ін. кві. Може добре управляти хором провадити парафяльну школу і управляти аматорські представленя. Є молодий і сьмілий до праці. Може також уділяти лекцій на скрипці. Посадку може обняти від 1. мая. Ласкаві зголошення просимо слати на адресу: Адрес: H. D., c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 45-48

ДОБРА НАГОДА!

З причини виїзду до краю продам по дуже пристойній цїні ГРОСЕРНІЮ І БУЧЕРНЮ. Бізнес вироблений між Українцями і Поляками. Тижневий оборот около 900 доларів. Цїлий запас свіжий. Інтересовані зволять голоситись на адресу: 46-48

139 Morris St., Jersey City, N. J.

АДВОКАТ

O. H. DROEGE

49 E. 7TH ST., NEW YORK

Удїляє дармо поради в всїх справах судових що дня від 4. до 8. години вечером, в неділї від 10. до 1. пополудни. 43—

ФАРМИ В ROME, N. Y.

1) Фарма 250 акрів, 120 орановї землї а решта пасовиско, з гроном лїсом, 2 ветлиці стодоли, стайня на 60 коров, курник, гроном, сад і ґарадерова, що вартають $10.000 після сего часу. В домі вода містова, ванна, тойлет, вода містова у всїх будинках, до 300 яблонь, сливок, черешень, цвітини, ворох, ліщина, сосни і солодкі дерева, 1½ милї від міста. Се є цїлїшна фарма, яку коли може бачити.

Цїна $8000, вплати $1000, решта по $100 річно з 5%.

2) Фарма, 60 акрова, 35 орановї земли, решта пасовиско, з лїсом, дім новий, стоги, курники, 8 штук худоби, 1 кінь, машини, ярч, безрогі, сад, овочі. Перший клясі фарма в добрім положенню.

Цїна $4500, вплати $2500.

Прошу писати до мене по інформації правдиві. Я кождому Українцеви допоможу і завезу там, де є найлїпші фарми у американських людий, де найлїпші сусїди, де можуть на своїх фармах. Найлїпше мож купити гроші і бути самому босом. 47-49

ІВАН ЛАВРУК,

306 SO. MADISON STREET, ROME, N. Y.

ВЖЕ Є ДО НАБУТТЯ КОЖДОМУ ПОТРІБНИЙ РАХУНКОВИЙ ПІДРУЧНИК

в котрім є поміщені всякі рахункові правила для всїх фахів і занять. Сей Підручник є придатний для бізнесменів, для фармерів, для бордінг-гавзів і для всїх робітників. В нїм знайдете всякі рахунки, обмінювання відсотків, сколько фунтів всяких вівтуалів іде на оден бушель, а також міри ваги рідкого матеріялу. Обмінює 255 сторін рахунку, оправлений в полотно, малого формату, що вигідно носити в кишені. 44-48

Цїна одної книжки з оплатою почти 60 центів; 5 книжок вишлемо за $2.75, а 10 книжок за $5.00.

Ми є певні, що коли ваш чоловік побачить у вас цю книжку, то і він захоче її мати, проте повинняєте замовити більше примірників разом, а тиньше вам вийдуть.

Пишіть до аналої мам Української Книгарні, залучаючи моні-ордер, на адресу заявлятеля:

BASIL HRYSIKO,

237 N. 6th AVE., SCRANTON, PA.

СТЕФАН САВЧУК, родом з Тарнова, в. Сокаль, пошукує своїх свояків і знакомих. Прошу їх, щоб зволили приїхати на адресу: ST. SOKOLUK, c/o "Svoboda", 83 Grand Street, Jersey City, N. J. 43-50

ПОТРЕБА агента до полагоджування за стату платнї і ґрошеві. Голоситись до: WRIGHT BUREAU, 1IE E. 60-TO., 175—5th Ave., Room 811, New York, N. Y. 44-57

ПРОДАМ сейчас з причини виїзду до краю два доми, фронтовий і в ґлядвірю, враз з кенди-штором, цїла з уряджеєним скаґенами і зазвичайними в добрім положенню і у великім місті. Доми перелїпні, ґеноі приносять $56.00 місячно. Цїна $3.500. Сейчас може обмінити бізнес і землю. Голоситись до: MICHAEL MICHALKOWSKY, 20 Golden Street, Jersey City, N. J. 48-49

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі, най зголоситься до:

LAW OFFICE,

49 E. 7th Street, New York City.

ХОЧЕТЕ ЗНАТИ, ЩО ДІЄТЬСЯ В СТАРІМ КРАЮ?

ЧИТАЙТЕ КРАСВІ ЧАСОПИСИ

„Вперед" і „Землю і Волю", котрі приходять до нас зі Львова. Ми вишлемо вам 8 найновійших чисел за 50 цнт.; 19 чисел за $1.00; окремо число за 10 цнт. Пишіть до нас, залучаючи моні-ордер, на адресу: 44-51

BASIL HRYSIKO,

237 N. 6th AVE., SCRANTON, PA.

АРТИСТ-МАЛЯР

ТЕОДОР ГЛАДКИЙ

виконує всякі роботи входячі в обсяг малярства. Малює церкви і іконостаси, народні галї за контрактом по цїні приступній.

Зголошення проситься висилати на адресу:

T. HLADKY,

Road No. 1, Box 106, Deep-River, Conn.

УКРАЇНСЬКА РОБІТНЯ ОБУВЯ.

Українці, котрі думають їхати до краю, повинні постарати ся у свого старокраєвого цїнника зробити собі на старокраєву моду, з доброї шкіри

ЧОБОТИ АБО ЧЕРЕВИКИ.

В старім краю нема шкіри і немаєм з чого зробити добрі чоботи, тому зайдіть сейчас до свого старокраєвого цїнника і дайте замовлене зробити собі найчеднїйшу на краю сильні чоботи або черевики. Не зволікайте, а сейчас приходіть і дайте заказ на чоботи. Очікуємо. Адреса: 12—

МАКСИМ ІВАНЦІВ,

609 E. 12th ST., NEW YORK, N. Y.

КРАСА ВРОДА МОЛОДЕСТЬ!

Се є правда, що Ви можете виглядати о 20 лїт молодше. Ви дійсно є. Недокладности і нерівномірности Вашого лиця, носа і уший можна було би справлятись без болїзні і без ніжа в подробницях. Не є конаєдно трудно цїни 10 центів. Також лиу з успіхом хорих мущин і женщин з двоїнсьбуд недугти 25-лїтня практика. Офісові годині: від 9-ої рано до 7-ої вечер. Неділї і дня 1 в неділї до 4-ої пополудни. Адреса: Dr. G. BUKKI, 407 East 58th Street, New York, N. Y. 44-51

ФАРМИ НА ПРОДАЖ 333 акрів, 200 упрашного, 10 саду, 10 пшениці, хата на 3 кімнат, фармерс, всї будинки які потрібні, пасовиско і лїс. Цїна близько $8.000, мала вплата.

2) 75 акрів фарма, 60 управних, 5 грубого ліса, ріллина, 50 дерев овочевих, дім на 8 кімнат, перелїплена фарма. Цїна $4.500, вплати $2.700.

3) 100 акрів фарма, 70 управних, 12 грубого ліса, барна 40x60. Фарма перелїплена і дім на 8 кімнат, вартість $4.000.

4) 204 акрів фарма, 35 гна нового, 60 старого, 25 пшениці, 35 грубого ліса, дім, 12 кімнат. Мусить бути продана скоро. Цїна $5.500 вплати близько $2.000. 46-49

Всї фарми при гостинци, школї і в добрім положенню. Зголосити ся до:

С. КОБТУНА,

BOX 150, ITHACA, N. Y.

Dr. M. SMITH,

16 E. 7th ST., NEW YORK.

коло Церкви св. Юрия.

Говорить по українськи.

Tel. Orchard 6072.

Години урядові: від 8. до 10. рано, від 1. до 2. в пол. і від 6. до 8. веч.

ЛЇЧИТЬ УСПІШНО ВНУТРІШНІ НЕДУГИ І МУЩИН І ЖЕНЩИН

Також лїчить недуги сїрдні, жолудка і крови. Застосовує найнадернїйші електричні апарати.—Експерт-аукцьонер і ґрадуат. 48—

НЕДУГИ МУЩИН

Dr. Koler, 638 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.

DR. KOLER є одиноким українським лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 лїт досьвіду у лїченню. Я лїчу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утроби, нирок, кишок, міхура недуги шкірні, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою кровю. 914 і 606 уживаємо при лїченю недуг крови. Голосимо ся до мене, почтою не слїдуємо.

ГОДИНИ ПРИЙНЯТЯ: від 9. рано до 8. веч., в неділї від 9. до 2.

До КРАЮ!

ШИФКАРТИ: ДО ГАМБУРГА $10.0. — Корабель „СЕДРИК" відходить 17. цвітня, а „МЕГАНТИК" 21. цвітня. Тепер відходять корабелї до Гамбурга кождого тижня.

ДО АНТВЕРПИ $75. — Корабель „КРОНЛЯНД" відходить 1. мая, „ЛЯПЛЯНД" 8. мая, „ФІНЛЯНД" 15. мая. З колїйовим білетом до Відня коштує $85.

ДО ОДЕСИ $135.—Корабель „РЕГІНА ДИТАЛІЯ" відходить 5. мая.

ДО ГДАНЬСЬКА $110. — Корабель „ПОРЇДЖИНЯ" відходить 24. цвітня. Шифкарта на инші корабелї, що відходять до Гданьска кождого тижня, коштує $117.

Продаємо шифкарти із колїйовим білетом до ВІДНЯ, КРАКОВА, ВАРШАВИ і инших місцевостий по найнизших комунальних цїнах.

Присилайте сейчас заказки на зарезервоване місце.

ПАШПОРТИ виробляємо в кількох днях.

КУРЇР АСЕКУРУЄМО ВІД ВИПАДКІВ.

ПОСЛЇДМОЄМО ГРОШІ до краю по НАЙНИЗШІЙ КУРСІ І З ПОВНОЮ ГАРАНТЕЮ.

MORRIS ENGEL, Banker

129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

ДОРОГА НА УКРАЇНУ ОТВЕРТА

Перший корабель до Одеси іде 5-го мая і шифкарта коштує $155 від особи і $5 воєнний податок.

Хочете їхати до старого краю, приїдьте або приходіть до нас а ми о призвіла на виїзд постараємося до кількох днів.

Посилайте гроші лише через нас.

По всякі інформації звертайтеся на адресу:

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,

141 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

ДР. СПІЛТНГЕР

153 East 18th Street,

NEW YORK CITY.

Години офісові: В понеділки, середи і суботи від 9 рано до 8. вечер.

В тих днях є безплатне badanie.

В инші дні приймається за попереднім порозумінням.

ЗНИЩІТЬ СВОГО ЗЛОГО ВОРОГА.

Вашим злим ворогом тут в Америці се, що Ви не почуваєтесь тут як дома. Не можете зрозуміти поняття Америкашки лише тому, що не можете зрозуміти про що іде бесіда, бо не знаєте англійського язика. Ми даємо Вам нагоду набути сего знаня і Ви вповні скористаєте з неї. Тамте, що Ваше щастє і успіх в житю тут в Америці зависить лише від знаня англійського язика. Коли думаєте вертати до краю, то учіться сей мови. В Европі потреба людий зі знанем англійського язика, инакше будуть кликати чужинців. Чи не ліпше, щоб свої люди вміли сю мову? Нашою легкою системою, Ви вивчитесь сего язика протягом 3 місяців, пересилаючи свої лекції почтою. Пишіть ще сьогодня за пропонованою лекцією і подрібницями, які висилаються за 10 цент. грішми або марками, можна канадійськими. Адресуйте: 36-38

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46,
325 W. 42th ST., NEW YORK CITY.

ROSALIE F. JANDER

АДВОКАТ-ЖЕНЩИНА,

інтересуючись справами робітництва уділяє поради в справах цивільних і карних. Головний офіс: 302 Broadway, New York City. Вечерами до 8. 128 West 18th St. Хас-

ДАРОМ

Шість гарних карток за присланнє нам 24 адрес Ваших знакомих.

НИНІШНИЙ КУРС

135

польських марок за 1.00 доляра за пересилку до Польщи. Продажа шифкарт на всі лінії. Переміна і посилка гроший по найнизшім денним курсі. Обслуга чесна. — Поради даємо охотно даром.

ДІМ БАНКОВИЙ
S. DE VITA,
2105 FIRST AVENUE,
NEW YORK, N. Y.

Під контролею і надзором стейту Ню Йорк.

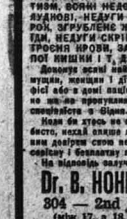

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСЮ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
СЛАВНИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

поручає всім терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої усталені лікарські услуги.

Лічить з найбільшим і найпевнійшим успіхом ревматизм, болні недокрвя́ної мозку, недуги утроби, нирок, згрубнїнє жили, геморої, недуги скрізні, рідні зарости крови, запалене слїпої кишки і т. д.

Доконує всякі найтяжші операциї мущин, женщин і дітий в своїй офісі або в домі пацієнта, спеціяльно як-то: пропуклину, рак воєнно спеціяльности в Відни.

Коли ви хтось не міг прийти особисто, нехай пишуть листовно з тими добрими сего лекаря, а дістане совітну і безплатну поради.

На відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG
304 — 2nd Avenue,
(між 17. а 18. улицею)
NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 8-ної рано до 8-ної вечер.

Телефон: 1862 Stuyvesant

НОВИНКИ.

Просьба страйнерів.

Нас просять о поміщенє слідуючої відозви:

Анесвіл, Конн., 14. цвітня. — Український Робочий Народе по всіх закутинах Злучених Держав! Здається, Вам вісно, що судьба вигнала нас не перших добиватись кавалка хлїба, а то ми страйкуємо повних три тижні і ще не знати, як довго будемо страйкувати, бо ситуація не поправляється. Наше місточко невелике, а на страйк вийшло 4.800 душ. Між страйкуючими є родини по вісім і десять осіб, а що тепер велика дорожня, то ми думаємо, що Робітники і Робітниці зрозуміють нашу просьбу і не відкажуть нам своєї помочи, за яку ми вже згори сердечно дякуємо. Отже просимо Вас, Робітники, котрі відчуваєте нашу судьбу, займіться збіркою, по кілько хто зможе. Жертви проситься слати на адресу: Semko Brochiwski, 87½ Jersey St., Ansonia, Conn. — За Комітет: В. Вавро, С. Брохівський, С. Криса.

Безробітє в майнах.

В копальняній области міста Гейзелтон, Пенсильванія, зачинено 19 копалень твердого угля. Около 5.700 майнерів страшили своє щоденне затрудненє.

Законопроект в справі державної підмоги убогим матерям.

Републиканський посол Родесс з Місурі вніс в палаті послів у Вашінґтоні законопроект, аби держава давала пенсію таким матерям, котрі не мають спромоги виживити себе і свої діти без заробітку. Законопроект пропонує, щоби матір за одну дитину низше 16 літ життя діставала з державної каси 16 долярів місячно, а за кожду дальшу дитину по 8 долярів місячно.

Робітничі убрання яко протест проти дорожні.

По многих містах Америки, а особливо в Ню Йорку, почалася широка аґітація, щоби мущини замісць теперішних дорогих убрань уживали робітничих штанів і блюз. Ся аґітація вийшла з кругів богатих промисловців і ґрандерів. Робітничє убранє коштує всього 3 до 6 долярів, а зробить таксаму прислугу як і дорбге платтє. Богато осіб з нюйорської „сметанки" повбиралося в пролетарські одяги, маширують ґрупами по улицях, виголошують до зібраних людий огнисті промови проти дорожні та захочують публику до купованя і ношення робітничого плаття. Рух за ношенєм робітничих одягів поширився вже значно в 11 стейтах, де по містах закладаються відповідні клюби (оверол клобс). Члени тих клюбів шлюбують носити робітничі штани і блюзи так довго, доки не подешевіють звичайні убрання. Оноді появився на засіданню конґресу в робітничім одязі один посол, якого прочі товариші повитали оплесками.

Осторога перед фальшивими банкнотами.

Федеральний Резервовий Банк в Ню Йорку видав оповіщенє, яким остерігає всі банкові інституції Другого Федерального Резервового Дистрикту, що появилися в обігу підроблені 10, 20 і 50-долярові банкноти, виставлені на імя Федерального Резервового Банку. Сфальшовані банкноти пізнати по тім, що друковані на папери, який не має в собі шовкових жилок, а 20 і 50-долярівки не мають також печатки і числа.

Вплив прогібіции на відносини в шпиталях.

В минулому році прогібіция поменьшила число алькоголічних пацієнтів в шпиталях міста Ню Йорку від 70 до 90 процент. Наслідком того в шпиталях Белвю зроблено місце на 7.000 нових пацієнтів річно, рахуючи, що пересічний пацієнт остає в шпиталі 5½ дня.

Лікарі в індустрії.

Як властитель якоїнебудь індустрії бачить, що вона підупадає і його дохід зменьшується, то він негайно кличе компетентного лікаря-експерта.

Війна показала, яке велике значінє має фізична сила, котра тепер, в часах реконструкції, є не меньше потрібна як в часах війни. Нині Америка йде на торговельні переговори з другими націями, отже людська сила має для американської індустрії неоцінену вартість.

Кождий недужий робітник в якімнебудь заводі є погубою для того рода індустрії, в якій він працює. Доси ніхто не звертав на се уваги. Заводові експерти рахували фабричні доходи й розходи більше загального і на тім кінчилося. Одначе лікарі-експерти фінансові були доказали, що вона відіграє велику ролю в індустрії. Лікарі стараються розвязати сей проблем, атакуючи насамперед веперичні хороби.

В сім напрямі вже зачато роботу, котра показалася дуже успішною. В одним з великих заводів у Вест Вірджінії за порадою лікарів-експертів заведено безплатну клініку для недужих на веперичні хороби робітників. Про успіх сеї клініки говорить президент згаданого заводу в своїм рапорті до Публичної Обслуги Здоровля Злучених Держав. Він каже, що клініка коштувала компанію від 5.000 до 6.000 долярів, але зате здоровлє й успішність робітників поліпшилися о 33%. Иншими словами, компанія на заложенню такої клініки заробила 40.000 долярів і причинилася до піднесення стану здоровля своїх робітників.

Недостача газетного паперу в Канаді.

З Отави, Канада, доносять, що недостача газетного паперу в Канаді приневолила тамошних видавців анґлійських газет заснувати компанію з капіталом 40 міліонів долярів, яка має забезпечити постійне і достаточне запотребованє. Компанія має намір закупити 1.000 квадратових миль ліса і побудувати там паперовні.

Похід сліпців до столиці Анґлії.

Кількома дорогами маширують до Лондону сумні ряди сліпців в числі около 1.000 осіб. В міру наближування до столиці Анґлії ряди сих калік постійно побільшуються. Вони йдуть до Лондону по те, щоби перед премієром Ллойдом Джорджом виказали свої жалі і щоби доказати видючим людям, яким страшним і діймаючим калецтом є сліпота. Всі ті сліпці плянують на день 25. цвітня демонстрацію на найбільшій лондонській площі.

Великий голод у Словаччині.

До Відня доносять, що у Словаччині панує нечуваний голод. Кажуть, що люди, обезсилені голодом, падають на улицях, та що вибухають голодові розрухи в ріжних місцевостях. В Карчаві населенє вдерлося до бюра чеського контрольора харчів, виволіко його на улицю і убило. Війско стріляло до товпи й убило 12 осіб.

Упадок Відня.

Відень виказує убуток населення о 200.000 до 250.000. Не йде тут тільки о жертви війни, але головно о виселенє з Відня. Доси чверть міліона душ покинуло Відень, а того половина жиєнок. Наслідком сього загальне число мешканців Відня обвизується до двох міліонів. Товарів у Відни також з кождим днем меньше. Середсередної Европи стає зате Прага.

Численні страйки минулого року в Канаді.

Протягом минулого року в Канаді було більше страйків ніж якогонебудь иншого року в історії сього краю. Всіх страйків і льокавтів було 290, число страйкуючих виносило 140.000, а дїлнєних страйком фірм було 1.014. Насідком страйків робітники стратили близко чотири міліони робучих днів.

ЗГАДКА ПРО РІДНИЙ КРАЙ.

Вітер віє зоа зимну:
Що там чути в нашім краю?
Що там чути, що чувати,
Що там робить наші брата?

Одні по могилах у чистому полі,
Другі з голоду мруть у ляцькій неволи,
Треті кров на полю свою проливають,
Краю ту нащадків виховують.

Колиби ти, Богдане, устав із могили
І подивсь, що кати з Україні зробили,
Ти-б заплакав пекно гіркими словами,
Як Москалі пишать її з ляхами.

Москалі зрубали вишневі садки,
Гільки позпилили оборіг хмиз.
Полями ноги бігають люди, мазуть сала,
Смутна картина — смутна-невесела!

Покищо бортіеся свої так за морем,
Бо ми-ми лиш грішми помочи не можем,
Розбивайте зайдів, найдами порвіте
І спасною кровю-водю окупіте.

На Вкраїні я родилась, та Її не знаю;
Маленько мене вали до чужого краю...
Я тут живу — моє серце далеко за [морем,
На Вкраїні нашій славній, що покрилась [горем.

Болить мене моє серце, як Тебе згадаю,
Що не в Тобі треба жити, а в чужому краю...
Я тут живу — моє серце далеко за [морем,
На Вкраїну з-за моря думками літаю,
Повернутися до родини я не тазку маю.

Анна Д. Бордяк.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЄ.

Горожани країв доси непризнаних алянтами а між ними і УКРАЇНЦІ могуть від тепер вертати до краю на ПАШПОРТИ видавані АМЕРИКАНСЬКИМИ ВЛАСТЯМИ, котрі виробляє в протягу 5 днів знана Вам українська канцелярія нотаріальна: 48—

T. J. HRYCEY & CO.,
329 SOUTH 4th STREET,
PHILADELPHIA, PA.

Голоситись устно або писемно. Кошта паспорту разом з потвердженєм нотаріальним виносять тільки 3 доляри.

Названа канцелярія продає також ШИФКАРТИ до краю і також приймає гроші до краю.

ДО ОДЕСИ

Перший пасажирский корабель відпливе з Ню Йорку ДО ОДЕСИ дня 5 мая. — В справі купна шифкарти і пашпортів пишіть до:

Ukrainian Export Company, Inc.,
318 Broadway, New York, N. Y.

або до філій: 41—

245 Court St., NEWARK, N. J.	21 Van Buren St., PASSAIC, N. J.	360 Hudson St., ROCHESTER, N. Y.

ШИФКАРТИ НА УКРАЇНУ

Дорога на Україну вже ОТВОРЕНА. Висилаємо сотки Українців до вітчини через Гамбург, Трієст, Відень, Львів, Францію, та другі місцевости. Шифкарти дуже тані. Зголошуйтесь особисто або листовно.

ГРОШІ НА УКРАЇНУ

Спішіть ся посилати гроші, бо курс тепер дуже низький. З Галичини дістаємо тисячі покликовань на отримані гроші. Гарантуємо за кождий цент. Пишіть, або зголошуйтесь особисто. 42—

ВИРОБЛЯЄМО ПАШПОРТИ НА УКРАЇНУ

За кілька днів кождому виробимо пашпорт потрібний на виїзд до України. Памятайте адресу:

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ
GOLDBERGER & GOODMAN, УПОВАЖНЕНИЙ БАНКЕР,
136 EAST 42ND STREET, NEW YORK, N. Y.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Заарешт польських шпиґів на Шлезку.

П. А. Т. доносить з Тешина:

„Всі польські шпиґи в австрийській Силезії по шлезькій боці закрий. Учителі мусіли тікати, бо чеська боївка викрала їм смерть".

Польський комісарт в Відни.

В Варшаві доносять, що колеґія міністерство для полагодженя справ уладнює висоти комісарт в Відні і перенести звідти і шпиґарт до Відня, де кермовати генеральному комісарєвови потенціяльній монтуш в Европі Німчиненко.

Польські комісиї і справа краю.

Центральний Виконавчий Комітет П. П. С. видав в справі краю відозву до московського народу, в якій м. и. сказано:

П. П. С. поборює імперіялістичну політику, що опирається на примусовім стаю чужих народів. П. П. С. стремить до того, аби справу т. зв. окраїн вирішено згідно з їхніми інтересами, на підставі свобідного рішення населення тих країв.

В союзі з пролетарським цілого світу хоче будувати польський пролетаріят свою соціялістичну республіку, на своїй землі, на ґрунті незалежности, яку собі вибоpов, а не тим способом, аби він мав зрештою свої державні окремішности. В ім'я мира, з ім'я соціялістичної будучности визволення і полагодженя народів — польський робітник пересилає братерський привіт московському пролетаріятови.

Страйки.

Польські часописи доносять, що в дирекціях краківській, любельській, радомській і варшавській вибухли страйки зелізничників. Страй в Любліні зломано, а страйкуючих арештовано. Також страйк в дирекціях варшавській і радомській не вдався. Тільки в краківській дирекції страйк треває далі. До страйкуючих приєдналися також ґрунтини краківської дирекції. Головний заряд польських зелізничників видав відозву до страйкуючих, в якій м. и. сказано:

„Апелюємо до совісти всіх зелізничників, примушуємо чередних польського стаю зелізничників розвідчиків, працюватимемо інтенсивно не вважаючи на аґітаторів і на страйкуючих, що підбурюють до страйку, натякуючи їх супроти властий, як ярадників вітчини.

„Не губіть Польщі... Памятайте що ми Поляки".

В Варшаві вибух загальний страйк усіх міських робітників. Перетворив страйкуючих металевих робітників з робітодавцями війни. Для скріплення становища металюрґів, покинули роботу робітники ґазівні і електрівні. В полудне стануло трамваї. Електрівню змінтарновано. Військо вдержує примусових робітників стати до роботи о півночі і то під загрозою поставлення їх перед воєнний суд. Тоді робітники електрівні вернули до роботи. Инші м. в. міністерств роботи вертаються далі народів.

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Ванда Весоловська, жінка лісничого в Підгородю-коло Рогатина, померла 28. лютого, оспорітшіли шестеро нелітних дітий, з яких найстаршій син Омелян служить від 1914 року при У. С. С. — В. Т. П.

Др Роман Ілевич, професор окад. ґімназії і доцент каменецького університету упокоївся у Львові дня 16. м. ц. марта по короткій недузі у 29 році життя. Покійний належав до найдівнійших людей серед нашого молодняка. Брав живу участь у низлях тов. педаґоґічного „Учительської громади" і тов. ім. Петра Могили. Був чоловіком енерґічним і безпримірно трудящим. Полишив горю чаужому спадщину, печатну у віденських фахових „Wienerblätter" та по українських виданнях. В часі війни похоронив батька, а тепер лишив крутлою сиротою свою безталанну матір. Серед товаришів по знанню і молодяки оставив по собі великий жаль, як сердечний товариш і наївний учитель. Занедужав на скарлятину, яка позвалила його на ложе смерти. І знов одна, величезна страта, якої нема кім заступити у нашім громадськім і культурнім житю. В. П. П.

о. Омелян Вінтонак, адміністратор Банучина помер дня 14. с. м. в 32 р. життя, набравши жвавого духу при сповідуванню душпастирських обовязків. Похорони відбудуться 17. с. м. рано. Полишив жінку і двоє дітий. В. П. П.

Анастазія Ямасина, жінка возного „Народної Торговлі" померла 15. с. м. в 57-ім житю. Похорони відбудуться в середу дня 17. с. м. о годині 2. полудні з дому Ринок ч. 36. В. П. П.

Антонія з Княвиновичів Базиневича, жена пароха в Берлині коло Бродів, померла дня 11. марта 1920 в 46 р. житя. В. Т. П.

Нуся Стисловська, дочка о. Миколи Стисловського, парохи в Девятинах, абсольвентка учительського семінара, померла дня 4. марта с. р. в 20-ім році житя на пятнистий тиф в Тростянці Малій. Покійниця визначувалась горячою любовю до свого народу і з малечки жарила в серцях дітий і молодяки прагнення для його освіти й освідомлення, не знаючи на ніякі труднощі і обставини. Протиставила групи сільських дітий до школи; займалася збиранєм жертв на полонених та інтернованих; несла в мужицку хату українську книжку і вносила розраду і поміч. Набагацнила страшної тонести не сеї, передчасно зійшла в могилу та лишила робітницю від народний клас оплакувана не лише розвою, але й усім селянством, серед якого зелала собі велику любов і довадженє.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬСЯ

Коли Ви не могли доси бути вилічені, то не знеохочуйтесь, а прийдіть і підлягайтеся БЕЗПЛАТНОМУ badaniю та дізнайтеся про мою опінію та пораду.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронічну, нервову, кришну, шкірну або скомплікований недугу; або коли Вам довелося терпіти жолудки, пирки, міхура, то прийдіть за пораду не лиш, щоби

НАРТИ ПОМОЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА ТІ НАРТИ.

Довгі літа досвіду в лїченню НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ і СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уповажнюють дати Вам методичне Електро-Медичне Лїченє, яке дало помічі тілчає коли инші методи зазнали, а затим много терплячих урятувалося від мук і небезпечних операций. 148—

ПАМЯТАЙТЕ: Зволікане, недогляд і невдачне лїченє в небезпеках. Прийдіть по мене, коли потребуєте помочі досвідченого і у все дипломованого спеціяльности.

Години офісові: 9. рано до 8. веч. Dr. LEWIS В неділі від 10. до 2. попол.

СПЕЦІЯЛІСТ
749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

мена лїпшого ремесла від автомобільного. Я в краю доповнілий і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете вже відчні по всі часи. Знаєте, що таке кінець і початок в ґаражі в Америці. Уживаєсь до нутра всі найновійші моделі автомобіля. Денні і вечірні курси. Можете спробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо найти до нашого офісу і погодитеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Запишіться до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформації нам офіс отворений в неділі до 12. г. з пол. Пишіть по катальоґ

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 5th ST. / NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс основний понад 35 літ. Не лічимо лічучі нікого. Уживаємо найлїпших способів лїчення в світі. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїдів вилічуємо без ножа операциї і болю. Розмитим і всі недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжко вилічні, ся при помірних мінімальних видатках.

І подумайте над сим! Ні одні долярі заплатите, аж Ви вилїчите вилїчені. — Годинн урядові: від 10. до 5. у вівторки і суботи від 10. до 8. В неділі від 10. до 1.

(Близько 75-тої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY

СЛОВАР ЧУЖИХ СЛІВ

12.000 слів чужого походженя в українській мові. Зібрали др. Зенін Кузеля і Микола Чайновський.

ЦІНА ДВА ДОЛЯРИ.

Замовляє висилайте разом з грішми на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ТЕРПЛЯЧІ МУЩИНИ

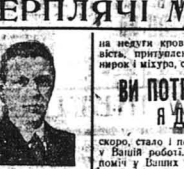

Dr. MESSEC,
124 No. 8th Street,
Philadelphia, Pa.

на недуги крови і скірні, вичерпанє, нервовість, притуплений і розсіяний ум, слабости нирок і міхура, слїпі нерви, недуги катару і т. д.

ВИ ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧИ Я ДАЮ РЕЗУЛЬТАТИ

скоро, стало і по малій цїні без перерви часу у Вашій роботі. Коли Ви не могли осягнути поміч у Ваших долгайших і попаньске в знеміру і поволиє тратити надію, вдоволість се до мене, щоб я Вас вилїчив і подбаю, що для Вас можу зробити. Я маю 20-літну безперервну практику в медицині і оперовану в стейті Пенсильванії лїченя хронічних недуг, нервових і скомплікованих слабостий в Ви остатнє вкинуть в мого досвіду, бо я заопікуюсь Вами особисто кождого часу як Ви прийдете. Я буду лїчити Вас найлїпшими модерними і науковими методами якими лиш розпоряджаю, так електричними як і медичними. Коли є не міг після свого осуду Вам помочи, то я Вас скажу. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьте ся мене.

НОВА МЕДИЧНА СИСТЕМА

Електричне лїченє і прямє настрікуванє дають нерви щідлене балвольсом і серум, яких я уживаю здівенить Вас про добрі успіхи.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street
СПЕЦІЯЛІСТ PHILADELPHIA, PA.

ПОРАДА ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: щодня від 9. рано до 8 вечер.
В неділі від 10. до 1. в полудне.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДЬТЕ ДО МЕНЕ!

В якомубудь хронічному, нервовому і долгоживому слабосилю що вже вимагають они лікарі спеціяльста.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Я МОЖНА НАРТИ.

і найлїпше правою дорогою до доброго здоровля.

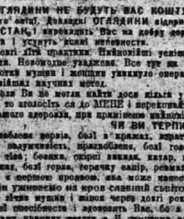

PROFESSOR
Dr. Colhouer
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-ної.

В неділі від 10. рано до 2 попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відвідаєте ся його офіс, докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН, і порадять Вас на добру дорогу до здоровля, ладящість Вам терпіли і укрити кожді недуги.

Довгі літа практики. Найновійші уділані методи, мадоки і електричні апарати. Новодобрі уладженя. Все тут на найлїпше для вигоди людей.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через вчасне застосованє найлїпшими знучними методами.

Коли Ви не могли найти доси ніцьо і Ваших терпінь і чувань не вірені, то вгодьсть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при правильнім найлїпшім методу і лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на особливе серце, біль в кривах, нервну слабість, біль серця, слабість нирок, безсонність, пригнобіння, болі голови, кроки, кривди, ослабленє ніжки, біль, боязнь, сперці ваяли, катар, нечо Вас серце, болі жолудка і в кривах, болі серця, нервову слабість, біль, ослаб і другі недуги в нервовім системі, яка може наносити шкоду Вашому здоровлю.

Ми уживаємо на кров славний сьвіцький лїк проф. Брайєс 606-914.

Я лїчив мущин і женщин через довгі роки. Наші вилїкане зробить Вас про, які спосібности і здоровлє Вас, бо я кажу Вам в скорім часі. Я хіту саму кривну жодуя в Ц сьвіцкова розгрывать скоро. Памятайте, що порада є новеля безплатна. — Приходіть до мене сейчас, даю шукати ко-

Dr. COLHOUER Dr. COOPER. 717 LIBERTY AVE., Bros. Ins. PITTSBURGH, PA.